

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ОБЛАСТЕН УПРАВИТЕЛ НА ОБЛАСТ ЯМБОЛ

ОБЛАСТЕН ПЛАН
ЗА ЗАЩИТА ПРИ БЕДСТВИЯ В
ОБЛАСТ ЯМБОЛ

2024 г.

СЪДЪРЖАНИЕ

СЪДЪРЖАНИЕ.....	2
ДОКУМЕНТИ ЗА СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ПЛАНА.....	3
ПРЕДОСТОВЕНИ ЕКЗЕМПЛЯРИ ОТ ПЛАНА.....	6
ИСТОРИЯ НА НАПРАВЕНИТЕ ПРОМЕНИ В ПЛАНА.....	9
РАЗДЕЛ I.....	10
ВЪВЕДЕНИЕ	10
РАЗДЕЛ II	12
ПРОФИЛ НА РИСКА	12
РАЗДЕЛ III.....	28
ПРЕВЕНЦИЯ.....	28
РАЗДЕЛ IV	32
ГОТОВНОСТ.....	32
РАЗДЕЛ V	38
РЕАГИРАНЕ.....	38
РАЗДЕЛ VI.....	50
ПОДПОМАГАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ.....	50
РАЗДЕЛ VII	52
МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА.....	52
РАЗДЕЛ VIII.....	53
ПРИЛОЖЕНИЯ	53

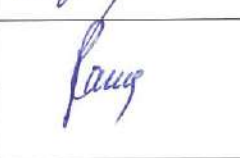
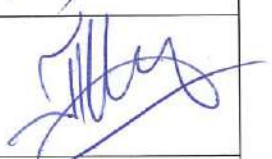
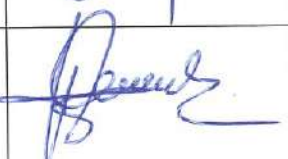
ДОКУМЕНТИ ЗА СЪГЛАСУВАНЕ И ПРИЕМАНЕ НА ПЛАНА

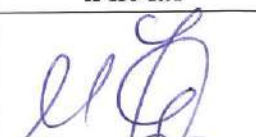
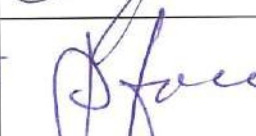
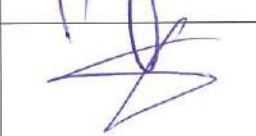
1. Заповед на областен управител за утвърждаване на План за защита при бедствия в област Ямбол (Приложение № 1)

2. Писмо за съгласуване на плана от Председателя на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, рег. №(Приложение № 2)

3. Планът е съгласуван от:

№ по ред	Име и фамилия	Длъжност	Дата	Подпис и печат
1.	Орхан Иосифов	Заместник областен управител на област Ямбол	5.03.2025	
2.	Валентин Рефански	Кмет на община Ямбол	06.03.2025г.	
3.	Станко Ставрев	Кмет на община „Тунджа“	28.02.2025г.	
4.	Петър Гендов	Кмет на община Елхово	20.05.25г.	
5.	Антон Кирков	Кмет на община Стралджа	08.07.2025	
6.	Христо Христов	Кмет на община Болярово	13.06.2025г.	
7.	Кольо Георгов	Директор на Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ – Ямбол	13.03.2025г.	
8.	Иван Василев	Директор на Областна дирекция на МВР – Ямбол	08.07.25	
9.	Иван Костанов	Директор на ТД „Национална сигурност“ - Ямбол	13.05.25	
10.	Зинко Зинков	Директор на РД „Гранична полиция“ - Елхово	05.11.25г.	

№ по ред	Име и фамилия	Длъжност	Дата	Подпис и печат
11.	доцн. Иван Иванов	Командир на военно формиране 52 590 - Кабиле	26.02 2025	
12.	полк. Павел Димитров	Командир на военно формиране 26 030 - Безмер	04.11. 2025г.	
13.	д-р Радостина Клиева-Николова	Директор на Регионална здравна инспекция – Ямбол	26.02.2025г.	
14.	инж. Егор Димитров	Директор на Басейнова дирекция „Черноморски район“ - Варна	18.02.2026г.	Писмо Изх. № 05-01-3-2/18.02.2026г.
15.	Васил Чуканов	Директор на Басейнова дирекция „Източнобеломорски район“ - Пловдив	10.02.2025г.	Писмо Изх. № КД-08-16 (1) 10.02.2025г.
16.	инж. Анастас Ганева	Директор на РИОСВ - Стара Загора	14.03.2025г.	Писмо Изх. № РА-05-978(3)/ 14.03.2025г.
17.	д-р Велимир Косев	Директор на ЦСМП – Ямбол	12.12.2025г.	
18.	Анастас Калудов	Директор на Областна дирекция по безопасност на храните - Ямбол	20.07 2025г.	
19.	християн Пешкерец	Управител на „В и К“ ЕООД Ямбол	26.11.25г.	
20.	инж. Галин Костев	Директор на Областно пътно управление – Ямбол	04.11 2025г.	
21.	инж. Тнамен Иванов	Управител на „Напоителни системи“ – Сливен, клон Средна Тунджа	18.08.2025г.	
22.	инж. Галина Мартинова	Директор на ДЛС Тунджа - Ямбол	26.02.25г.	
23.	инж. Николай Мишинев	Директор ДГС - Елхово	26.02.25г.	

№ по ред	Име и фамилия	Длъжност	Дата	Подпис и печат
24.	Митко Филипов	Директор на Секретариата на Областния съвет на БЧК – Ямбол	26.02.2025г.	
25.	г-н. Методка Стефанова	Началник на Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ Юг - Югоизточна България	18.03.2026г.	
26.	КАЛОЯН КАМИНСКИ	Директор на Регионална дирекция „Социално подпомагане“ - Ямбол	08.01.2026г.	
27.	Стойко Стойков	Началник на Регионално управление по образованието – Ямбол	26.02.2025г.	
28.	Андрей Божоски	Началник на Областен отдел „Автомобилна администрация“ - Ямбол	22.12.2025г.	
29.	Светлин Димев	„Електроразпределение Юг“ Ръководител отдел - Ямбол и.н. енергичен диспечер	26.02.2025г.	
30.	Рзмен Северджиев	ЕСО - ЕАД Ръководител отдел - Ямбол	26.02.2025г.	
31.	Григор Натево	Мениджър Ямбол, СЦ 6 - „Овергаз Мрежи“ АД	26.02.2025г.	
32.	Васил Василев	„Виваком България“ Ръководител отдел - Ямбол	16.02.2025г.	

ИСТОРИЯ НА НАПРАВЕНИТЕ ПРОМЕНИ В ПЛАНА

Промяна №	Дата	Променена част, страница/и	Дата на изпращане	От кого е изпратена

ЗАБЕЛЕЖКИ: 1. Промени в Областния план за защита при бедствия (ОПЗБ) се извършват от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия (ОСНРБ), съгласно т. 8, 9 и 10 от Раздел I. ВЪВЕДЕНИЕ.

2. При настъпили изменения в наименованието и/или организационната структура на някоя от частите на ЕСС със задължения и отговорности по изпълнението на този план, както и при промяна на длъжностни лица и експерти, контакти, статус на ресурсите включени в ОПЗБ и реда за тяхното привличане, ръководителят на съответната структура на ЕСС предприема незабавно действия за извършване на необходимата актуализация на информацията и данните в плана и приложенията към него, като писмено информира областния управител и лицето определено за координатор на ОПЗБ и предоставя копия на страниците от плана с нанесени корекции.

3. Промени в ОПЗБ се извършват след приемането им от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, съгласно протокол от проведено заседание на съвета, след което лицето определено за координатор на ОПЗБ отразява промените в оригиналния хартиен екземпляр на плана в Областна администрация – Ямбол. Координаторът на ОПЗБ сканира и изпраща в електронен вид актуалната версия на плана на всички лица за контакт от съответните структури на ЕСС на които е предоставен екземпляр от плана, заедно с копие от протокола за приемане на промените от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия.

4. Несъществени изменения в плана (изменения по т. 2, които не налагат съществени промени за изпълнението на функциите и задачите, заложи в плана) се отразяват от координатора на ОПЗБ по реда на т. 3, без да се изисква приемане на измененията от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия.

РАЗДЕЛ I.

ВЪВЕДЕНИЕ

1. Областният план за защита при бедствия (ОПЗБ) е разработен в изпълнение на изискванията по чл. 9, ал. 1, ал. 3, ал. 8 и чл. 64б, т. 3 от Закона за защита при бедствия (ЗЗБ) и съгласно „Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия“, дадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет (Съвета по чл. 62, ал. 3 от ЗЗБ).

2. Този план определя:

- целите и връзката на плана с Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018 – 2030 г. (НСНРБ);
- опасностите и рисковете от бедствия на територията на област Ямбол;
- мерките за предотвратяване или намаляване на риска от бедствия;
- мерките за защита на населението;
- разпределението на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки;
- средствата и ресурсите, необходими за изпълнение на дейностите;
- начина и реда на взаимодействие между съставните части на единната спасителна система (ЕСС);
- реда за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт, на съставните части на ЕСС и населението при опасност или възникване на бедствие;
- реда за обявяване на „бедствено положение“;
- мерките за възстановяване;
- сключването на споразумения с юридическите лица и едноличните търговци за изпълнение на предвидените мерки и дейностите в плана.

3. Цели на плана

- осигуряване на ефективно и ефикасно управление на риска от бедствия чрез партньорство и по-добра координация;
- намаляване на рисковете от природни и причинени от човека опасности по разходо-ефективен начин.
- свеждане до минимум неблагоприятното въздействие на опасностите върху човешкия живот, социалната и икономическата структура на общности, инфраструктура, собственост и природната среда.
- създаване на способности за реагиране и възстановяване от природни и технологични бедствия.

4. Планът се прилага в случай на опасност или възникване на бедствие на част от територията на област Ямбол или на територията на цялата област.

5. Този план, Законът за защита при бедствия (ЗЗБ), Националната стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г. (НСНРБ), Националният план за защита при бедствия (НПЗБ), общинските планове за защита при бедствия и планове за защита при бедствия на съставните части на ЕСС на територията на област Ямбол, за изпълнение на задачите, произтичащи от областния и общинските планове за защита при бедствия, заедно описват необходимото управление на структурите на ЕСС и защитата при бедствия на областно ниво.

6. За изпълнение на целите на Националната програма за намаляване на риска от

бедствия и във връзка с намаляване на рисковете, определени с този план се разработва Областна програма за намаляване на риска от бедствия.

7. Този план е предназначен за:

- членовете на областния съвет за намаляване на риска от бедствия, както и за членовете на щаба за изпълнение на ОПЗБ, длъжностните лица и частите на ЕСС на територията на област Ямбол, които имат роли и отговорности по изпълнението на ОПЗБ;
- информиране на населението относно опасностите и рисковете на територията на област Ямбол и организацията за посрещане на тези опасности и рискове, чието управление ще се осъществява на областно ниво;
- Областният план за защита при бедствия се разработва, преразглежда и актуализира от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия към областния управител на област Ямбол, на основание чл. 9, ал. 8 и чл. 64б, т. 3 от ЗЗБ. Планът се утвърждава със заповед на областния управител, след съгласуване с председателя на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет (Съвета по чл. 62, ал. 3 от ЗЗБ).

8. Областният план за защита при бедствия се преразглежда от ОСНРБ-Ямбол и при необходимост се актуализира:

- най-малко веднъж на 5 години;
- след всяко въвеждане на плана (включително и при провеждането на тренировки и учения);
- при промяна на нормативната уредба, свързана с изпълнението на плана.

9. На основание чл. 9, ал. 16 от ЗЗБ, ОСНРБ - Ямбол може да преразгледа ОПЗБ по всяко време, като при необходимост ОПЗБ може да бъде изменен, допълнен, отменен или заменен по реда на чл. 9, ал. 8 и 9 от ЗЗБ.

10. Структура и съдържание на ОПЗБ:

- Заглавна страница
- Съдържание
- Документи за съгласуване и приемане на плана
- История на разпространените екземпляри от плана
- История на направените промени в плана
- Раздел I. Въведение
- Раздел II. Профил на риска
- Раздел III. Превенция
- Раздел IV. Готовност
- Раздел V. Реагиране
- Раздел VI. Възстановяване и подпомагане
- Раздел VII. Мониторинг и оценка
- Раздел VIII. Приложения

11. Плановите за конкретни специфични опасности (за наводнение, земетресение, ядрена или радиационна авария и други опасности) по чл. 9, ал. 2 ЗЗБ и други помощни планове и оперативни процедури са неразделна част от ОПЗБ и са описани в Раздел ПРИЛОЖЕНИЯ.

РАЗДЕЛ II ПРОФИЛ НА РИСКА

1. Използваните процедури и методология за оценката на риска от бедствия се основават на „Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, както и на принципите и методите в БДС ISO 31000: „Управление на риска – принципи и указания“ и БДС ISO 31010: „Управление на риска – методи за оценяване на риска“.

2. Процесът на управление на риска, включва няколко етапа: установяване на обстоятелствата, идентифициране на рисковете, анализ на риска, преценяване на риска и идентифициране на мерки за въздействие чрез превенция, готовност, реагиране и възстановяване. Подходът е базиран на сценарии, както е предложено в „Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, като за анализа на риска са използвани сценарии с един риск.

3. Обобщено описание на природната, социалната и икономическата среда и инфраструктурата, свързани с управлението на риска от бедствия:

а) природна среда:

Област Ямбол е разположена в югоизточната част на република България и заема площ от 3335,5 km². На север-северозапад граничи с област Сливен, на запад - с област Стара Загора, на юг-югозапад - с област Хасково, на изток - с област Бургас, а на юг - с Турция (ГКПП „Лесово – Хамзабейли“). Южната граница на областта е част от общата граница между България и Турция.

В съответствие с административно-териториалното устройство на страната област Ямбол е разделена на 5 общини. Населените места в областта са общо 109, от които 4 са градове (Ямбол, Елхово, Стралджа и Болярово), а останалите 105 – села. От общините с най-голяма територия е община Тунджа – 1179,9 кв. км, а най-малка е община Ямбол (90,7 кв. км), която обхваща само град Ямбол.

Област Община	Площ km ²	Брой общини	Градове	Села	Общо на- селени места
Област Ямбол	3 335,5	5	4	105	109
Община Болярово	667,881		1	19	20
Община Елхово	701,703		1	21	22
Община Стралджа	676,285		1	21	22
Община „Тунджа“	1179,882		–	44	44
Община Ямбол	90,724		1	–	1

Таблица 1. Списък на общините в Област Ямбол и брой на населените им места

В област Ямбол съществува разнообразие от природни дадености и ресурси, включително:

- Водни ресурси - през областта тече четвъртата по големина в България река – Тунджа. Област Ямбол е разположена в средното и долното течение на р. Тунджа и изцяло покрива водосборния ѝ басейн. Северно от Ямбол тя приема най-големия си приток – р. Мочурица. Южно от гр. Елхово р. Тунджа приема притоците си Калница и Поповска. На територията на община Стралджа река Мочурица получава най-големият си приток – река Мараш.

Други по-големи реки на територията на област Ямбол са: р. Боадере (Геренска река) Средецка река; Господаревска река (Бунарска река); Синаповска река; Крушевска река; р. Ада и р. Сазлийка.

Територията на областта е богата на подземни води, които изцяло осигуряват питейната вода за населението.

- Язовири - област Ямбол е една от най-богатите области в България на микроязовири, сумарната площ на които е от порядъка на 40 хил. дка.

На р. Поповска при с. Малко Шарково е изграден вторият по големина в страната язовир със земно-насипна стена – “Малко Шарково”.

На територията на областта има 323 язовира, класифицирани с различна степен на потенциална опасност, както и 98 язовира, неподлежащи на класификация. В зависимост от собствеността язовирите биват:

- МЗХГ – 1 бр.;
- „Напоителни системи“ ЕАД – 7 бр.;
- Частни – 1 бр.;
- ДПУСЯ – 51 бр.;
- Държавна собственост, горска територия – 1 бр.;
- Съсобственост – 8 бр.;
- Община Болярово – 90 бр.;
- Община Елхово – 62 бр.;
- Община Стралджа – 33 бр.;
- Община „Тунджа“ – 69 бр.

При извършената класификация 190 язовира са определени с Първа висока степен на потенциална опасност, т.е. при разрушаване на хидротехническите съоръжения съществува заплаха за човешки жертви, пряко засегнати хора в заливаемата зона, засегнати елементи от инфраструктурата и зони за защита на водите, предназначени за питейно-битово водоснабдяване, както и други сериозни негативни последиствия.

- Полезни изкопаеми – областта е сравнително бедна на полезни изкопаеми. Добиват се главно нерудни - мрамор, гранит, варовик, инертни материали. Чакъли и пясъци се добиват от заливната тераса на р. Тунджа, като добивът е механизирован.

- Климат – област Ямбол се намира в югоизточната част на България. Релефът на областта е предимно равнинен, като по-голямата част от територията попада в състава на Горнотракийската низина. Южната част на областта е леко хълмиста и включва части от Странджа. Климатът в Ямболска област е преходно-континентален, преминаващ в южните си части в континентално-средиземноморски. Характеризира се с относително мека зима и горещо лято. Районът е един от най-топлите в страната.

Средната годишна температура е около 12.8°C. Най-студен е месец януари, със средна температура от около 1.5°C. През месец юли са максимумите на средните месечни температури от около 23.8°C.

Средната максимална температура на въздуха е най-висока през август - около 32°C. Средномесечната минимална температура е най-ниска през януари (-2.3°C). Абсолютната максимална температура на въздуха в областта е измерена в гр. Ямбол през юли 2000 г. (+44.4°C). Там е измерена и най-ниската температура от минус 30.5°C, през януари 1942 г.

Средногодишните валежи варират в рамките на 556 mm в община Елхово до към 645 mm в с. Стефан Караджово община Болярово. Годишният ход на валежите показва много малка разлика между пролетните и зимните валежи (5-6% от годишната сума). Това изравняване на валежите се дължи на относителното увеличаване на зимните валежи и намаляване на летните поради близостта на тази климатична подобласт до Средиземноморието. Наблюдава се есенно-зимен валежен максимум при граничната ни линия с Турция, по билото на Дервентските възвишения. Областта е с два валежни максимума през юни и октомври, а минимумът на валежите е през август. Най-голямото 24-часово количество валеж е регистрирано в гр. Елхово на 01.09.1941 г. от 165.2 mm.

Средномесечната относителна влажност на въздуха има ясно изразен годишен ход. През летните месеци тя е най-ниска около 63%, а през зимните месеци достига до 83%.

Средногодишната продължителност на слънчевото греење в област Ямбол е около 2265 часа, с максимум през юли – около 320 часа и минимум през декември – 70 часа.

Снежната покривка не е с непрекъснато задържане през зимата. Годишно общият брой дни със снежна покривка в областта достига 15 дни. Месечният максимумна средния брой дни със снежна покривка в областта е през януари около 8 дни.

Средната скорост на вятъра в областта варира през различните месеци между 2.1 и 3.4 m/s. Преобладават ветрове с посока север – североизток.

б) социална среда

Населението на област Ямбол към 31 декември 2024 г. е 105 429 души, което представлява 1,6% от населението на страната. Мъжете са 51 063 (48,4%), а жените – 54 366 (51,6%).

НАСЕЛЕНИЕ В ОБЛАСТ ЯМБОЛ КЪМ 31.12.2024 Г. ПО ОБЩИНИ, МЕСТОЖИВЕЕНЕ И ПОЛ (Брой)

Област Общини	Общо			В градовете			В селата		
	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени	всичко	мъже	жени
Общо за област Ямбол	105 429	51 063	54 366	73 724	35 264	38 460	31 705	15 799	15 906
Болярово	2 945	1 443	1 502	981	474	507	1 964	969	995
Елхово	12 589	6 227	6 362	8 465	4 085	4 380	4 124	2 142	1 982
Стралджа	10 048	5 040	5 008	4 914	2 455	2 459	5 134	2 585	2 549
Тунджа	20 483	10 103	10 380	-	-	-	20 483	10 103	10 380
Ямбол	59 364	28 250	31 114	59 364	28 250	31 114	-	-	-

- Относителният дял на населението от **15 до 64 навършени години** е най-висок в община Ямбол – 59,8%, следват общините Елхово – 58,6%, Стралджа - 55,1%, Болярово – 54,6%. Най-нисък е дялът на посочената група в община Тунджа – 53,1%.

- В края на 2024 г. лицата на **65 и повече навършени години** са 28 516, или 27,0% от населението на областта. Дялът на лицата на 65 и повече навършени години е най-висок в общините Болярово (33,5%), Тунджа (33,1%), Елхово (28,4%) и Стралджа (25,5%). Най-нисък е дялът на възрастното население в община Ямбол (24,6%). Застаряването на население

нието през годините води до повишаване на неговата средна възраст, която в края на 2024 година е 46,3 години.

- Населението в **трудоспособна възраст** към 31.12.2024 г. е 56 732 души, или 53,8% от цялото население на областта, като мъжете са 30 284, а жените - 26 448. Към края на 2024 г. над трудоспособна възраст са 31 474 души, или 29,9%, а под трудоспособна възраст - 17 223 души, или 16,3% от населението на областта.

Тенденцията на застаряващо население, особено в малките населени места, води съответно до намаляване на дела от населението в трудоспособна възраст.

Съществуват разлики в икономическите и социалните обстоятелства между общностите в малките и големите населени места в областта и следователно различни възможности за осигуряване на ежедневните нужди и подготовката за бедствия.

в) икономическа среда

Най-голям дял в икономиката на областта има преработващата промишленост (45%), селското стопанство съставлява 16% от икономиката на региона, а строителството – 11%. Най-голям ръст се наблюдава при административните и спомагателни дейности (83%).

По окончателни данни преките чуждестранни инвестиции (ПЧИ) в нефинансовия сектор на област Ямбол към 31.12.2024 г. възлизат на 48,8 млн. евро, което е с 17,9% по-малко в сравнение с 2023 година. Най-голям е относителният дял на направените преки чуждестранни инвестиции в промишлеността – 92,6%. Следва секторът на услугите (търговия; ремонт на автомобили и мотоциклети; транспорт, складиране и пощи; хотелиерство и ресторантьорство) – 4,3%. Най-много преки чуждестранни инвестиции са направени в нефинансовите предприятия на територията на община Ямбол – 47,4 млн. евро, като в сравнение с предходната година те са с 17,2% по-малко.

Основните икономически дейности, развити на територията на областта, са:

- Добивна промишленост
- Преработвателна промишленост:
 - хранителни продукти и напитки;
 - текстил, облекло, обувна промишленост;
 - метални изделия, машини и оборудване;
 - производство на мебели.
- Строителство
- Търговия
- Селско, горско и рибно стопанство
- Нови индустриални отрасли
 - производство на био и еко продукти;
 - производство на автомобилно електрооборудване;
 - рециклиране на отпадъци от пластмасови изделия и производството от тях на влакна;
 - производство на енергия от възобновяеми енергийни източници.

г) инфраструктура

Жилищен фонд

Към 31.12.2024 г. жилищният фонд в област Ямбол се състои от 39,9 хил. жилищни сгради, като спрямо 2023 г. броят им се увеличава с 15. В градовете се намират 14,4 хил. (36,2%) жилищни сгради, а в селата – 25,5 хил. (63,8%). Жилищните сгради в областта представляват 1,9% от общия жилищен фонд в страната.

Средната жилищна площ на човек от населението в област Ямбол е 41,2 кв. м., като за градовете тя е 36,3 кв. м., а за селата – 52,5 кв. метра. Основните признаци, характеризиращи благоустроеността на жилищата, са електрификация, водоснабденост, канализация и изградена инсталация за централно или местно отопление (парно или газ). От всички 71,1 хил. жилища в област Ямбол 60,3% са електрифицирани, с водопровод и канализация.

Транспортна инфраструктура

Републиканска пътна мрежа

Общата дължина на Републиканската пътна мрежа (РПМ) на територията на област Ямбол възлиза на 636,420 км. От тях 628,020 км с настилка и 8,400 км без настилка, разпределени по класове:

- АМ „Тракия“ - 34,753 км;
- Пътни връзки към АМ „Тракия“ - 5,584 км;
- Пътища от I-ви клас - 96, 461 км;
- Пътища от II-ри клас - 88,451 км;
- Пътища от III-ти клас - 411,171 км (402,771 км с настилка и 8,400 км без настилка).

Вид мостове	Автомагистрала	Пътни връзки	I клас (бр., L)	II клас (бр., L)	III клас (бр., L)	Общо (бр., L)
с дължина до 20 м			18 бр. 190,80 м	7 бр. 61,30 м	27 бр. 256,50 м	52 бр. 508,60 м
с дължина от 20 до 50 м	7 бр. 210,50 м		4 бр. 126,00 м	2 бр. 81,50 м	12 бр. 325,60 м	25 бр. 743,60 м
с дължина над 50 м	13 бр. 928,90 м	2 бр. 104,70 м	1 бр. 76,60 м	4 бр. 631,90 м	4 бр. 419,00 м	24 бр. 2161,10 м

Таблица. Мостови съоръжения по РПМ – брой и обща дължина

На територията на област Ямбол се намира един граничен контролно-пропускателен пункт: ГКПП „Лесово – Хамзабейли“, свързващ България и Турция. Главният път на юг от гр. Елхово за с. Гранитово – с. Лесово – Турция става част от стратегически важен транспортен коридор, чрез който на север през Ямбол и Старопланинските проходи – (Върбишки и Котленски) се поддържат икономическите връзки със Североизточния и Северния централен район и между Турция – България – Румъния по направлението на първокласен път I-7.

През територията на областта преминават транспортни средства, превозващи опасни химични вещества, които при инциденти и транспортни произшествия създават условия за замърсяване на околната среда и са заплаха за живота и здравето на населението.

Железопътна инфраструктура

Железопътна Секция – Бургас (ЖПС – Бургас) извършва текущо поддържане на гарови коловози, ж.п. стрелки, мостове, надлези, подлези, тунели, ж.п. прелези и текущ железен път с прилежащите към него съоръжения, които за област Ямбол са с обща дължина 53 км, от които двойни ЖП линии 30 км и електрифицирани ЖП линии 47 км. Гъстотата на изградената железопътна мрежа в област Ямбол е по-ниска от средната за ЮИР. През областта минава жп линията Пловдив – Зимница – Карнобат – Бургас, включена в Европейското споразумение за най-важните линии за международни комбинирани превози (AGTC). Основните жп линии, обслужващи територията на област Ямбол, са участъците от главните жп линии „София – Пловдив – Бургас“.

Освен превоза на пътници, по железопътната мрежа се превозват и цистерни с нефт и нефтопродукти, опасни химични вещества и продукти, метални отпадъци, торове, селскостопански продукти и др.

Инфраструктура за доставките на основни стоки/услуги

Доставка и снабдяване с електрическа енергия

Дружеството, което осигурява експлоатацията, поддържането и функционирането на националната електропреносна мрежа е „Електроенергиен системен оператор“ ЕАД с териториална структура за пренос на ел. енергия – Дирекция „Пренос на ел. енергия“ – МЕР „Бургас“ – МЕПР - Ямбол.

Област/Община	Дължина на обслужваните електропроводи (км)			Ел. подстанции (вид/бр.)
	400 kV	220 kV	110 kV	
Област Ямбол	52,92	43,93	191,855	8 бр.
Община Ямбол		9,553	51,847	п/с Ямбол – 110/20 kV п/с Кабиле – 110/20/10 kV п/с Златен рог – 110/20/10 kV п/с Николай Лъсков – 110/10 kV п/с Полиестерни влакна – 110/6/6 kV
Община „Тунджа“	4,732	25,671	97,502	п/с Тенево – 110/20 kV
Община Елхово	32,666	-	40,234	п/с Елхово – 110/20 kV
Община Стралджа	7,823	8,706	1,171	п/с Стралджа – 110/20 kV
Община Болярово	7,699	-	1,101	-

Таблица. Характеристика на МЕПР – Ямбол

„Електроразпределение Юг“ ЕАД (ЕР Юг) е електроразпределителното предприятие в Югоизточна България, което притежава лицензия за разпределение на електрическа енергия на територия от близо 42 000 кв. км в девет области, сред които и област Ямбол.

На територията на областта електроснабдителната система е добре изградена. Гъстотата ѝ е 86,1 км/1000 кв. км, а плътността на инсталираните мощности е 106,39 mVA/1000 кв.км. Обособени са две структури – КЕЦ Ямбол (за общините Ямбол, „Тунджа“ и Стралджа) и КЕЦ Елхово (за общините Елхово и Болярово), които комуникират с диспечерския център в Стара Загора.

Съоръженията на ЕР Юг обхващат: Мрежа високо напрежение (ВН), Подстанции, Мрежа средно напрежение (СрН), Трафопостове и Мрежа ниско напрежение (НН).

Специалисти на компанията извършват ежедневен мониторинг и анализ на товарите и потреблението чрез два денонощно действащи диспечерски центъра. Модерна система за телемеханика позволява дистанционно управление на съоръженията по мрежата.

Водоснабдителни и канализационни услуги

Източниците на питейна вода са подземни. Водите се отличават с микробна чистота и могат да се използват за питейни нужди без пречистване. През 2024 г. с обществено водоснабдяване (В и К) е свързано 100% от населението на област Ямбол, при 99,4% в страната. В областта 70,9% от населението е свързано с обществената канализация.

„В и К“ ЕООД – Ямбол предоставя услуги по водоснабдяване и отвеждане на отпадъчни води на територията на област Ямбол. Дружеството извършва експлоатация и поддръжка в 110 населени места на 199 бр. бункерни ПС, ЦПС и КПС, 225 водоизточника, водопроводна мрежа 2 177 км и канализационна мрежа 222 км. В и К добива, обеззаразява и

подава вода за питейно-битови, технологични, противопожарни и др. цели, като също така освежда отпадъчни и дъждовни води до водоприемници.

Основните водоизточници са изградени в терасата на река Тунджа, карстовите райони около село Воден и село Голямо Шарково. Водопроводната мрежа на територията на областта е амортизирана и е необходимо да се вземат мерки за реконструкцията ѝ с оглед намаляване на загубите на този ценен за областта ресурс. Констатирани са големи загуби при преноса на вода – общо 76%, което представлява един от най-високите дялове за ЮИР. Основните проблеми са свързани с остарели водопроводни мрежи (изградени в периода 1970-1986 г.), предимно от азбестоциментови тръби с голяма загуба от добитата питейна вода. Препомпва се предимно с български помпи (80%), които са с нисък коефициент на полезно действие (КПД) и преразход на електроенергия.

Освен централното управление на В и К ООД в Ямбол, действат районни управления в Странджа, Елхово и Болярово. Има две големи помпени станции – ЦПС Ормана - Ямбол и ЦПС Кабиле - с. Кабиле.

Газопреносна и газоразпределителна мрежа

Газопреносна мрежа

Газовата инфраструктура на „Булгартрансгаз“ ЕАД на територията на Република България се състои от национална газопреносна мрежа, осигуряваща природен газ за основната част от потребителите в България, газопреносна мрежа за транзитен пренос, осъществяваща предимно пренос на природен газ за Турция, Гърция и Македония и подземно газохранилище в Чирен, което е пряко свързано с националната газопреносната мрежа.

На територията на област Ямбол са изградени и се експлоатират обекти от националната газопреносна мрежа и газопреносната мрежа за транзитен пренос.

Национална газопреносна мрежа

Националната газопреносна мрежа е изградена пръстеновидно от газопроводи с високо налягане, компресорни станции, очистни съоръжения, електрохимична защита, комуникационна мрежа – медни и оптични кабели и изходни точки (АГРС, ГИС). Максималното работно налягане е 54 бара.

АГРС Кабиле е автоматична газорегулаторна станция, която подава, регулира и измерва количества природен газ с договорени параметри към потребителите. На входа на станцията постъпва природен газ с налягане до 49 бара, след което се извършва затопляне на газа, почистване и редуциране на налягането до 6 бара. На изхода природният газ се разпределя до „Овергаз мрежи“ АД, „Е. Миролио“ и „Унибел“, гр. Ямбол.

Газопреносна мрежа за транзитен пренос

Компресорна станция Лозенец е входно-изходна точка на свързване между между Националната газопреносна мрежа и Газопреносната мрежа за транзитен пренос. Предназначена е да транспортира природен газ, постъпващ по транзитния газопровод с налягане 35-40 бара и да го компресира до налягане 45-54 бара по посока на КС Ихтиман, КС Петрич посока Р Гърция, Р Северна Македония или вътрешен кръг на Р България.

Компресорна станция Странджа до с. Г. Поляна е входна точка на Газопреносната мрежа за транзитен пренос и точка на междусистемно свързване между мрежите на „Булгартрансгаз“ ЕАД и BOTAS, Р Турция. Предназначена е да транспортира природен газ, постъпващ от Р Турция, и да го компресира до налягане 45-54 бара по посока на КС Лозенец. В момента КС Странджа се явява един от малкото входове на ЕС за „тръбен“ газ метан. Промени-те станаха 2020 г. с участието на Р България и Р Турция. През 2014-2016 г. КС Странджа е разширена с два нови ТКД СОЛАР, американско производство, като по този начин се увеличава общата мощност на КС. През 2019-2020 г. е изграден и въведен в експлоатация обект: „Разширение на газопреносна мрежа в участъка от българо-турската граница до ГИС Стран-

джа и възел за включване към Транзитните газопроводи ТГ1 и ТГ2”. От началото на 2020 г. новоизградената газоизмервателна станция (ГИС и ГРС) работи и газ от Турция постъпва по новата тръба до ГИС Странджа, откъдето се транспортира до КС Лозенец. За пръв път в Р България е изградена мрежа с $P_{\text{раб}} \leq 75 \text{ bar}$, тъй като мрежата до момента в Р България е с $P_{\text{раб}} \leq 54 \text{ bar}$. За да може всичко да функционира безаварийно, се налага изграждането и на ГРС – газорегулираща станция, която понижава входното налягане на необходимото изходно към нас, но не по-високо от 54 bar.

В момента може да се получава природен газ и по старото трасе ТГ1 и ТГ2 от мрежата на BOTAS Р Турция от различни точки - Иран, Узбекистан и др.

Газоразпределителна мрежа

Основната дейност на „Овергаз мрежи“ АД, Сервизен Център 6 в гр. Ямбол е изграждане, експлоатация и ремонт на газоразпределителната мрежа в обекти и съоръжения, свързани с използването на природен газ, както и продажба на природен газ. Газоразпределителната мрежа на територията на областта е с обща дължина около 117 км. През 2019 г. са изградени нови 8 км в с. Кабиле. Към мрежата са свързани голям брой потребители от промишления, обществен и битовия сектор в общините Ямбол и „Тунджа“, като налягането на природния газ в уличната газоразпределителна мрежа е 4-6 бара. „Овергаз Мрежи“ АД, СЦ 6 в гр. Ямбол поддържа общо 3700 обекта и съоръжения: ГРП, ГИП, ГРИП, ГРТ, ГИТ и ГРИТ.

Подробна справка за природната, социалната, икономическата среда и инфраструктурата в област Ямбол е дадена в Приложение № 13.

В обобщение характерът на описаните по-горе природна, социална, икономическа и инфраструктурна среда представлява следните ключови предизвикателства:

- голям географски район с широко разпространени малки населени места, изложени на широк спектър от опасности;
- развито земеделие, животновъдство и рибопроизводство с нарастващо използване на земята и водите, изложени на редица природни опасности;
- множество частни фирми и производствени кооперации;
- важни преносни проводни (мрежи) на техническата инфраструктура и транспортни коридори, изложени на специфични опасности;
- сравнително ниски нива на осведоменост на домакинствата и готовност за посрещане на бедствия.

4. Идентифицираните от ОСНРБ значими опасности за територията на област Ямбол са представени в таблица № 1.

Таблица №1: Идентифицирани значими опасности за територията на област Ямбол

ОПАСНОСТ	СЦЕНАРИИ ЗА МАКСИМАЛНО ВЕРОЯТНО СЪБИТИЕ:
Земетресение	Територията на област Ямбол попада към Средногорския район в Маришко –Тунджанската зона. Според картата на сеизмичното райониране на територията на общината са възможни земетресения с максимална интензивност VII^{ма} и VIII^{ма} степен по скалата на Медведев – Шпонхойер – Карник (МШК-64) и максимален магнитуд M_{max} 7 по скалата на Рихтер. По данни на Департамент „Сеизмология и сеизмично инженерство“ в Националния институт по геофизика, геоде-

	зия и география към Българската академия на науките за последните 100 години (1919 – 2019 г.) съществуват следните вероятности за възникване на земетресение: 4-5 магнитуд - 70 км около гр. Ямбол - Вероятно - един или повече пъти на 10 години; 5-6 магнитуд – 70 км около гр. Ямбол - Възможно - един или повече пъти на 100 години. Сериозни разрушения могат да се очакват в сгради и съоръжения, неотговарящи на изискванията за сеизмична устойчивост, особено в сгради, строени в периода преди въвеждане на нормите от 1987 г. Разпределението на жилищните сгради в област Ямбол по години на построяване показва най-голям относителен дял на построените жилищни сгради в периода 1946-1960 г. – 31,5% от общия жилищен фонд, следват построените сгради в периода 1961-1970 г. – 25,0%, т.е. за голяма част от сградите се очаква, че не отговарят на антисеизмичните норми. При възникване на събитие в тъмната част от денонощието най-сериозни потенциални последствия за хората се очакват в жилищните райони. През светлата част от денонощието по-сериозни последствия може да се очакват в работно време за хората в обществени сгради и промишлени обекти. В зависимост от сезона, допълнително усложнена обстановка ще възникне през студените зимни месеци от годината в периода януари-март. В следствие на земетресение могат да се очакват прекъсвания в електроподаването и водоснабдяването в засегнатите райони, както и възникването на промишлени аварии и пожари.
Речно и/или дъждовно наводнение	Речно наводнение може да възникне по поречието на реките Тунджа, Калница, Мочурица, Мараш и др. при интензивно пролетно снеготопене и при обилни валежи (най-често през пролетта и есента). Оттокът на реките в областта е много различен през лятото, когато е минимален, и през пролетта, когато от дъждове и снеготопене нивата им рязко се повишават. Наводнения могат да се очакват в идентифицираните райони със значителен потенциален риск от наводнение в населените места в долното течение на река Тунджа и нейните притоци. Съгласно картите на риска това са 21 населени места, вкл. гр. Ямбол. По данни на НИМХ вероятността за потенциално опасни валежи е следната: ≥ 30 mm/24 h - Много вероятно - един или повече пъти в годината; ≥ 60 mm/24 h - Вероятно - един или повече пъти на 10 години. (Допълнителни информация и карти на райони под заплаха от наводнения и карти на райони с риск от наводнения, може да бъде намерена в Плана за управление на риска от наводнения на Басейнова дирекция Пловдив – Източно-

	Беломорски район). При речни наводнения, особено внезапни, се очакват разрушения по инфраструктурата и наводняване на жилищните сгради в близост до коритото на реката, прекъсване на електроподаването, включително са възможни и човешки жертви. Усложнена обстановка се очаква в тъмната част от денонощието.
Наводнение при авария и/или разрушаване на стената на язовир Жребчево/язовир Малко Шарково	Най-тежка обстановка на територията на областта може да бъде създадена след преливане или скъсване на язовирните стени на големите язовири в областта. Малките язовири, особено тези, разположени над населени места или каскадно свързани, с неизправни язовирни стени, основни изпускатели или преливници, при определени условия (обилни и продължителни валежи) могат да предизвикат наводнения на населени места, селско стопански райони и обекти от комуникационните системи в областта. Най-сериозна опасност за областта представлява наводнение, предизвикано от разрушаване на стената на язовир „Жребчево“. То може да възникне при пълно или частично разрушаване на язовирната стена поради: преминаване на висока вълна с обезпеченост, по-ниска от проектната при обилни валежи и преливане на вода през короната; сеизмични въздействия; увеличена филтрация или теч на вода, необичайни премествания, деформации, пукнатини, свличане на скатове и други. При запълнен максимален обем на язовира (400 млн. м³) и разрушаване на стената му, заливната вълна ще достигне територията на областта за около 5 часа с височина 2,72 м, скорост около 9 км/ч и ще бъдат наводнени участъци от общините Ямбол, „Тунджа“ и Елхово. Съгласно картите на риска опасността е за 13 населени места, вкл. гр. Ямбол. Водата ще се задържи около седмица, след което ще започне нейното оттичане в границите на естественото и корито. В резултат от наводнението ще бъдат залети големи площи, ще бъдат прекъснати магистралните трасета на газопровода и продуктопровода, ще бъде нарушено електро и водоснабдяването, ще бъдат нарушени отводнителни, канализационни съоръжения, предпазни диги, брегови ивици на дерета и реки, мостови съоръжения. Очаква се прекъсване на комуникационно-информационните трасета и подземните силови кабели в наводнените райони, парализиране на транспорта в засегнатите населени места и инфраструктурата към тях и т.н. В резултат на скъсването на язовирна стена възможните последствия биха били: паника, наранявания и загинали хора; част от населението ще остане без подслон и ще се нуждае от настаняване и осигуряване на средства за живеене. Усложнена обстановка се очаква в тъмната част от денонощието. (Допълнителни информация и карти на райони под заплаха от наводнения и карти на райони с риск от наводне-

	ния, може да бъде намерена в Плана за управление на риска от наводнения на Басейнова дирекция Пловдив – Източно-Беломорски район). При запълнен максимален обем на язовир „Малко Шарково“ (55 млн. м³) заливната вълна ще достигне гр. Болярово за около 8 минути, като в заливната зона попадат около 800 души и 1/3 от жилищния фонд на квартали с компактно население. Ще бъдат залети сгради на стопански обекти и голяма част от пътната мрежа. Ще излезе от строя подстанцията и кладенците за аварийно водоснабдяване в района на гр. Болярово. Водоснабдяването на града ще продължи да функционира, тъй като се осъществява от района на с. Воден. Застрашено ще бъде част от населението на с. Дъбово и с. Попово.
Ядрена или радиационна авария	Повишаване на радиационния гама фон и радиоактивно замърсяване на територията на област Ямбол може да възникне при авария в АЕЦ „Козлодуй“, съпроводена с освобождаване на радиоактивни вещества в околната среда; при трансгранично замърсяване вследствие на авария в ядрени обекти и съоръжения извън територията на страната – например АЕЦ „Черна вода“ (Румъния); инциденти с транспортни средства (автомобили, ж.п. вагони), превозващи радиоактивни материали; авария в обекти, съхраняващи и работещи с източници на йонизиращи лъчения. Авария в АЕЦ може да възникне по всяко време, като експлоатиращите организации имат задължението да изпратят съобщение до компетентните органи с предупреждение за възникналата опасност. В тази връзка може да се приеме, че на областно ниво ще се получи предупреждение за опасността. Изхвърлените при авария в ядрен обект или ядрено съоръжение радиоактивни вещества в околната среда, в зависимост от тяхното количество и метеорологичните условия, могат да се пренесат чрез въздушните течения на големи разстояния и да достигнат територията на област Ямбол в рамките на няколко часа до дни. Преносът на радиоактивни вещества и попадането им върху територията на областта ще доведе до замърсяване на сгради и инфраструктура, почва, води, растителност, храни от растителен и животински произход, включително хора на открито (най-голям брой хора на открито може да се очаква в светлата част на денонощието и особено през летните месеци).
Голям горски пожар	Климатичните особености на територията на Ямболска област, наличието на значителни площи с горски и полски насаждения, както и негативното участие на човешкия фактор, създават предпоставки за възникване на масови горски и полски пожари. Горските площи заемат 16 % от територията на областта, като горските територии, попадащи в I клас на пожарна опасност (висока), са 14,5% от общата горска територия на областта. В резултат на интензивно засушаване

	през летните и есенните месеци, неволни или умишлени палежи, е възможно възникването на пожари в горските масиви на общините „Тунджа“, Елхово, Стралджа и Болярово, както и полски пожари на територията на цялата област. Когато пожарът възникне в труднодостъпни местности и е съпроводен от неблагоприятни метеорологични условия – силен вятър и продължително засушаване, може да обхване обширни територии и да придобие сериозни мащаби. Характерно за тези пожари е бързото им разрастване на големи площи с образуване на нови огнища, поради което възниква опасност за живота на населението и животните. Нанасят се значителни материални щети и силно се замърсява околната среда. Непоправими са щетите при пожари в защитените природни обекти: „Ормана“, „Горна Топчия“, „Долна Топчия“, „Балабана“, „Кабиле“ и „Еркесия“. От особена важност при възникване на големи пожари е своевременното информиране на застрашеното население и предприемането на мерки за запазване на живота и здравето на хората. Съгласно извършената Оценка и картографиране на риска от горски пожари на територията на страната от м. ноември 2016 г., област Ямбол е оценена с висок риск от горски пожари.
Голяма промишлена авария с изпускане на опасни вещества	Характерът на промишлената дейност на част от фирмите в областта и използваните от тях технологии създават потенциална опасност за възникване на аварийни ситуации с изпускане на опасни химични вещества. Възможно е да се получат огнища на химическо заразяване с хлор, хексан, амоняк, солна и сярна киселина и други (Приложение № 12). На територията на областта има три обекта, класифицирани с нисък рисков потенциал по смисъла на Закона за опазване на околната среда: - „Минна компания Петров“ АД, Склад за съхранение на взривни вещества, с. Каменец, община Стралджа; - „Палфингер продукционстехник“ ЕООД, завод Тенево, с. Тенево, община „Тунджа“; - „Геострой инженеринг“ ЕООД, Инсталация за екстрахиране на маслодайни култури, с. Калчево, община „Тунджа“. В аварийните планове на обектите са извършени оценки на риска за възможните максимални последици за населението и околната среда при авария в тези обекти (взрив, пожар, изпускане на опасни химични вещества). Направени са изводи, че поради отдалечеността на обектовите площадки и физико-химичните характеристики на съхраняваните вещества няма опасност за близките населени места. В Приложение № 12 са дадени видовете и количествата на опасните химични вещества и смеси, начините на съхранение, номерата и кодовете на опасност при авария в

	тези обекти. По основните железопътни и пътни артерии в областта е възможно възникването на химическо заразяване при катастрофи на ж. п. композиции или отделни автоцистерна, транспортиращи хлор, амониак, петролни деривати, разтворители, киселини, основи и други. Повишена опасност представляват път 1-7 Ямбол – Елхово – Лесово в посока ГКПП (Лесово – Хамзабейли) и пътят Петолъчката – Лозенец на територията на община Страджа. Потенциална опасност представляват трасетата на магистралните газопроводи на територията на областта и изградената газопрееносна система в общините Ямбол и „Тунджа“. При аварийно изтичане на природен газ са възможни взривове и пожари. Поради наличието на затворени пространства, активно присъствие на хора, както и сгъстена система от газови съоръжения в градската газопрееносна мрежа значително се увеличава тежестта на последствията.
Силни бури	По информация от метеорологичните станции на НИМХ са известни обобщени данни за броя дни с екстремни метеорологични явления за последните 30 години (1989-2018 г.). От тези данни се вижда, че е много вероятно да има дни със силен вятър (скорост на вятъра ≥ 14 m/s) и това се случва един или повече пъти в годината. Дните с много силен вятър (скорост на вятъра над 20 m/s) се наблюдават един или повече пъти на 10 години. Такива силни бури могат да доведат до прекъсване на електрозахранването, нарушения на инфраструктурата, натоварване на конструкциите на сградите, които не са оразмерени на значително ветрово натоварване и т.н. Това би предизвикало разрушения и заплаха за живота и здравето на хората.
Суши	Един от основните климатични фактори е режимът на валежите. Територията на областта се характеризира със сравнително ниско количество от 541 мм годишна сума на валежите (за страната годишните валежи са 650 мм). Годишният ход на валежите е с минимум през зимата - 121 мм, средни през пролетта - 138 мм и есента - 129 мм и с максимум през лятото - 153 мм. Намаляването на валежите за дълъг период от време води до засушаване, характерно за последните години. Най-чувствителен на засушаване е секторът на земеделието. Засушаването увеличава и опасността от възникване на големи пожари със сериозни последици.
Градушки	Големи щети могат да нанесат градушките, предизвикани от пролетната и лятната атмосферна неустойчивост, породена от смесването на прегрети и сухи с по-влажни и хладни въздушни маси със средиземноморски или атлантически произход. За територията на областта това явление се наблюдава главно през месеците юни, юли и август. По информация от метеорологичните станции на

	НИМХ и на база 30 – годишна статистика това явление е много вероятно да се случи на територията на областта, т.е. индикативната му честота е един или повече пъти в годината.
Високи температури	Високите температури през най-горещите месеци от летния сезон създават заплаха за живота и здравето на хората, особено за тези от уязвимите групи. В определена степен за горещините допринася и глобалното затопляне, заради което всяка година се отчитат все по-високи температури. Горещото време също така е предпоставка за засушаване и възникване на пожари. По данни от метеорологичните станции на НИМХ за период от 30 години (1989-2018 г.) на територията на областта е имало средно годишно по 44-45 горещи дни с температура на въздуха над 32° С, т.е. и за в бъдеще е много вероятно проявяването на това опасно метеорологично явление.
Снегонавявания	През зимния период климатичните условия в региона се характеризират със следните особености: зачестяват нахлуванията на студен въздух от североизток, настъпват резки промени в температурата и се създават условия за образуване на снежна покривка и обледявания. По-обилни снеговалежи се наблюдават в периода декември-февруари, а най-късната снежна покривка е в края на март. В резултат от тези климатични особености се създават условия за снегонавяване и поледици по пътните участъци и уличната мрежа. Възникват аварии в електропреносната и електроснабдителна мрежа, железопътния транспорт, телефонните връзки и др. По данни от метеорологичните станции на НИМХ за период от 30 години (1989-2018 г.) на територията на областта е много вероятно (един или повече пъти в годината) да се образува значителна снежна покривка ≥ 30 cm.
Големи транспортни произшествия:	Големите транспортни произшествия могат да предизвикат нараняване или смърт на хора, повреди на пътните превозни средства, на пътища, пътни съоръжения, товари или други материални щети. Пътно-транспортните произшествия са една от главните причини за високата смъртност в световен мащаб. Един от основните въпроси, касаещи също така безопасността на населението, е свързан с транспортирането на опасни вещества и товари. Поради това, че географското разположение на страната ни е между Европа и Азия, значима част от товарите преминават през наша територия, съответно през територията на областта. Част от опасните вещества и товари се превозват по шосе, а друга с жп цистерни.
- автомобилен транспорт	През областта преминават 636,420 km пътища от Републиканската пътна мрежа и 34,753 km от автомагистрала Тракия, както и 7,1 km европейски транспортен коридор. При неспазване правилата за движение, техническа неизправност или други причини могат да възникнат големи транспортни

	произшествия със сериозни последици за живота и здравето на хората, както и за околната среда (най-вече при превоз на опасни товари).
- железопътен транспорт	Текущият железен път с прилежащите към него съоръжения в област Ямбол е с обща дължина 81 797 м. През областта минава жп линията Пловдив-Зимница-Карнобат-Бургас, включена в Европейското споразумение за най-важните линии за международни комбинирани превози (AGTC). Основните жп линии, обслужващи територията на областта, са участъците от главните жп линии „София – Пловдив – Бургас“. При происшествия с цистерни, превозващи опасни товари, ситуацията може да се усложни от възникване на пожар, експлозия, обгазяване на различни по мащаб райони и др.
Животинска епидемия (епизоотия)	Развитото животновъдство в област Ямбол, засилена миграция на хора и превоз на товари, както и близостта до границата с Република Турция са предпоставки за възникване на усложнена епизоотична обстановка в региона. Обикновено широкомащабното разпространение на инфекциозни заболявания касае един или няколко животински вида. При епизоотия се засягат голям брой животни, които боледуват, умират или умишлено се умъртвяват и унищожават с цел прекъсване на заразата. Негативен е и ефектът върху собствениците на животни, които търпят съответни загуби, засяга се регионалната икономика и нормалната стопанска дейност.
Човешка пандемия	Пандемията се характеризира с появата на нов вирус или инфекциозен носител, срещу който човешката популация няма имунитет. Обикновено процентът на смъртност при пандемичните вълни е особено висок. През декември 2019 година човечеството бе засегнато от пандемия на COVID-19. За справяне с пандемията е необходимо населението и политическите сили да приемат понякога трудни и често оспорвани решения, свързани с ограничение на социалното общуване и свободното придвижване на хора, изисквания за тестове и карантина, ваксинационни кампании и др.

5. За целите на оценката на риска са дефинирани четири области на вредните последици:

а) социални последици - последици за хората и прекъсване на нормалната социална функция – потенциалният брой на загиналите, на сериозно пострадалите или болелите, както и броят на непосредствено засегнатите хора – евакуирани/преместени и временно настанени лица;

б) последици за инфраструктурата - поражения на сгради, съоръжения, прекъсване на доставките на основни стоки/услуги;

в) икономически загуби - общите загуби в лева за всички категории, включително разходите за лечение, разходите за незабавни или дългосрочни мерки за възстановяване, разходите от прекъсване на икономическата дейност, косвени социални разходи и други преки и

косвени разходи;

г) последствия за околната среда - въздействие върху географията на района с последствия за околната среда, релефа, природните ресурси - разходите за възстановяване на околната среда или щетите върху околната среда.

6. За представяне на качествената оценка на идентифицираните рискове е използвана матрица на риска, определена от два фактора: вероятност и последствия, като са дефинирани четири нива на риск – Ниско, Умерено, Високо и Екстремно (таблица № 2).

Вероятност	Последствия				
	1 Незначителни	2 Малки	3 Умерени	4 Големи	5 Катастрофални
А - Много вероятно	Умерено	Умерено	Високо	Екстремно	Екстремно
В - Вероятно	Ниско	Умерено	Високо	Високо	Екстремно
С - Възможно	Ниско	Умерено	Умерено	Високо	Високо
Д - Малко вероятно	Ниско	Ниско	Умерено	Умерено	Умерено
Е - Много рядко	Ниско	Ниско	Ниско	Умерено	Умерено

Таблица № 2: Матрица на риска

7. За приоритизирането на рисковете е използван помощен инструмент, одобрен от СНРБ към МС за прилагане на предложения модел в „Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия“, който е базиран върху следните критерии:

- а) Сериозност – относителните вредни последици върху хората и/или щетите в лева;
- б) Управляемост – относителната способност за намаляване на риска (чрез средства за управление на риска);
- в) Нарастване – степента на нарастване на риска – чрез увеличаване на вероятността да настъпи екстремно събитие, чрез увеличаване излагането (на хора, сгради, съоръжения и околната среда) на опасността или комбинация от двете.

8. Качествената оценка и приоритизираните рискове от бедствия на територията на област Ямбол са представени в таблица № 3.

9. Оценката на риска е представена детайлно в Приложение № 3 и Приложение № 3.1.

Идентифициране на опасностите	Анализиране на риска			Преценяване на риска											Общ сбор
	Вероятност	Последствия	Ниво на риск	Сериозност				Управляемост				Нарастване			
				Социални последиствия	Последствия за инфраструктурата	Икономически загуби	Последствия за околната среда	Резултат	Превенция	Готовност	Реагиране	Възстановяване	Средно аритметична стойност	Оценка на нивото	
Земетресения - магнитуд 4-5	Вероятно	Малки	Умерено	3	3	3	2	5,8	2	2	2	4	2,5	2	10
Земетресения - магнитуд 5-6	Възможно	Катастрофални	Високо	4	4	4	3	7,8	2	2	3	3	2,5	2	12
Речно наводне-	Вероятно	Умерени	Високо	3	4	4	4	7	3	3	4	3	3,25	3	13

ние																
Скъсяване на стената на яз. Жребчево	Възможно	Катастрофални	Високо	5	4	4	5	9,2	4	3	3	3	3,25	1	13,4	
Ядрена или ра- диационна ава- рия	Възможно	Големи	Високо	4	2	4	5	7,2	3	3	4	4	3,5	2	12,7	
Голям горски пожар	Много вероятно	Умерени	Високо	3	3	3	5	6,4	4	3	4	2	3,25	3	12,7	
Голяма про- мишлена авария	Възможно	Малки	Умерено	3	2	2	4	5,4	4	4	4	4	4	1	10,4	
Силни бури	Вероятно	Малки	Умерено	1	3	2	4	3,9	2	3	4	4	3,25	2	9,2	
Суши	Вероятно	Малки	Умерено	1	1	4	4	3,5	2	3	2	2	2,25	3	8,8	
Градушки	Много вероятно	Малки	Умерено	1	2	3	4	3,7	2	2	2	2	2	2	7,7	
Високи темпера- тури	Много вероятно	Малки	Умерено	1	1	2	2	2,5	3	3	3	3	3	3	8,5	
Снегонавявания	Много вероятно	Малки	Умерено	1	2	3	1	3,1	4	4	4	4	4	2	9,1	
Големи транс- портни произ- шествия	Вероятно	Малки	Умерено	2	3	1	2	4,2	3	3	4	4	3,5	3	10,7	
Животинска епидемия	Много вероятно	Малки	Умерено	1	1	4	1	2,9	4	4	4	3	3,75	3	9,7	
Човешка панде- мия	Възможно	Умерени	Умерено	4	1	3	1	5,6	4	3	3	3	3,25	3	11,4	

Таблица № 3: Качествена оценка и приоритизиране на рисковете от бедствия на територията на област Ямбол

От получените окончателни числени резултати следва, че с най-голяма тежест на територията на област Ямбол са рисковете от възникване на следните бедствия:

- скъсяване на язовирната стена на яз. Жребчево – 13,5
- речно наводнение – 13,3
- ядрена или радиационна авария – 12,7
- голям горски пожар – 12,7
- земетресение (магнитуд 5-6) – 12,3

Следват опасности като: човешка пандемия, големи транспортни произшествия, голяма промишлена авария, земетресения (магнитуд 4-5) и т.н.

Раздел III ПРЕВЕНЦИЯ

1. Правна рамка

Законът за защита при бедствия възлага:

- разработването на планове за защита при бедствия от СНРБ, с които се определят опасностите и рисковете от бедствия и мерките за предотвратяване или намаляване на риска от тях;
- на областните управители и кметовете на общини да организират и контролират изпълнението на превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия.

Въпреки това намаляването на риска включва много други заинтересовани страни, включително централни органи на изпълнителната власт и техните териториални структури, службите за спешно реагиране, доставчиците на жизненоважни стоки и услуги, както и отделните лица и общности.

Редица други закони са релевантни към намаляването на риска от бедствия:

- Закон за устройство на територията;
- Закон за водите;
- Закон за горите;
- Закон за опазване на околната среда;
- Закон за безопасно използване на ядрената енергия за мирни цели;
- Закон за регионалното развитие;
- Закон за общинската собственост и др.

Намаляването на риска от бедствия е предмет на различни стратегически документи, като интегрирани териториални стратегии за развитие на регионите за планиране от ниво 2, план за интегрирано развитие на община, Общ устройствен план на община и др.

2. Въпроси и приоритети:

- област Ямбол е изложена на широк спектър от опасности и не всички заинтересовани страни имат добра осведоменост за тях;
- оценката на риска и прилагането на мерки за смекчаване са фрагментирани и липсва съгласуваност между различните институции/организации;
- необходимо е да се работи за постигане на общо разбиране и тълкуване на целта и състоянието на дейностите и практиките за превенция;
- мерките за превенция често се възприемат като вариант с висока цена, тъй като икономическите ползи от предотвратяването на загуби във времето са трудно доказуеми.

3. Цели:

- подобряване на разбирането за опасностите на територията на областта и свързаните с тях рискове;
- предприемане на дългосрочно стратегическо намаляване на рисковете от опасности чрез съвместно планиране между заинтересованите страни.

4. Принципи и критерии за намаляване на риска от бедствия чрез превенция:

- идентифициране и координиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия между заинтересованите страни;
- приоритизиране на дейностите за намаляване на риска от бедствия с предимство на защитата на човешкия живот и отчитане на вредното въздействие върху икономическите дейности на територията на областта, опазването на околната среда, както и управляемостта на риска и вероятността за неговото реализиране;
- количествена измеримост на резултатите от изпълнението на дейностите за намаляване на риска чрез превенция;
- ясно определени отговорни институции за изпълнението на дейностите и времева обвързаност;
- реалистичност на резултатите от изпълнението на дейностите и постижимост с разполагаемите ресурси.

5. Мерките и дейностите за намаляване на идентифицираните значителни рискове (виж Раздел II. ПРОФИЛ НА РИСКА, таблица № 3 към т. 8) на територията на област Ямбол, са представени в таблица № 4.

Таблица № 4: Мерки за превенция

МЕРКИ ЗА ПРЕ- ВЕНЦИЯ	МЕТОДИ/ СПОСОБИ/ СРЕДСТВА/	ОТГОВОРНИ ИНСТИТУЦИИ	СРОК ЗА ИЗ- ПЪЛНЕНИЕ
-------------------------	----------------------------------	-------------------------	-------------------------

	ДЕЙНОСТИ		
1	2	3	4
МЯРКА 1: Засилване на сътрудничеството и ефективната комуникация между местните власти и другите заинтересовани страни за намаляване на риска от бедствия.	1. Разработване на годишна програма за работа на Областния съвет за намаляване на риска от бедствия и привличане за участие в дейността на съвета на всички заинтересовани страни.	Областен съвет за намаляване на риска от бедствия (ОСНРБ)	Ежегодно
	2. Създаване на механизъм на ниво Областен съвет за намаляване на риска от бедствия за координация на планирането и изпълнението на мерки за намаляване на риска от бедствия в планове и програми на общинско ниво (по Закона за регионалното развитие, Закона за устройство на територията, Закона за водите и др.).	Областен съвет за намаляване на риска от бедствия Общински съвети за намаляване на риска от бедствия Областна и общински администрации	При изготвяне на планове и програми
МЯРКА 2: Изграждане на капацитет за управление на риска от бедствия	1. Разработване на областна програма за обучение за изграждане на капацитет за управление на риска от бедствия.	Областна администрация РДПБЗН - Ямбол	2025-2026 г.
МЯРКА 3: Повишаване на информираността на населението за рисковете и опасностите на територията на област Ямбол	1. Разработване на областна Стратегия за обществена осведоменост за повишаване на информираността на населението.	Областна администрация	2025-2026 г.
	2. Провеждане на обучение в системата на предучилищното и училищното образование.	Областна администрация РУО - Ямбол РДПБЗН - Ямбол	Целогодишно по отделен график
МЯРКА 4: Намаляване на рисковете, определени с областния план за защита при бедствия	1. Разработване на областна програма за намаляване на риска от бедствия.	ОСНРБ Областна администрация	2021-2025 г. Разработена и приета от СНРБ към МС
МЯРКА 5: Намаляване на сеизмичния риск	1. Регулиране на застрояването чрез общите и подробни устройствени планове.	Областна администрация Общински администрации	При изработване на планове
	2. Осъществяване на контрол на застрояването и спазването на нормите за сеизмична устойчивост в процеса на проектиране и строителство на сгради и съоръжения, както при изграждането на нови,	Областна администрация Общински администрации РДНСК	Целогодишно

	така и при реконструкцията на съществуващи строежи.		
	3. Обследване на сеизмичната осигуреност на социално-значими обществени сгради (училища, медико-социални заведения и др.).	Областна администрация Общински администрации РДНСК	2025-2030 г. По отделен план
	4. Разработване на програма за финансиране на дейности за поетапно сеизмично укрепване на уязвимите социално-значими обществени сгради.	Областна администрация Общински администрации	След етапа на обследване
МЯРКА 6: Намаляване на риска от наводнения	1. Регулиране на застрояването в зоните със значителен потенциален риск от наводнения чрез общите и подробни устройствени планове.	Областна администрация Общински администрации	При изработване на плановете
	2. Разработване на програма за поетапно финансиране и изпълнение на мерките в Плана за управление на риска от наводнения (ПУРН) на БД – Пловдив и БД - Варна.	Областна администрация Общински администрации	2025 – 2030 г.
	3. Осъществяване на контрол на техническата и безопасната експлоатация на язовирните стени и на съоръженията към тях.	Областна администрация Общински администрации Регионален отдел „Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ Юг - Югоизточна България	Ежегодно По отделен график и при сигнали
	4. Почистване и поддържане на проводимостта на речните легла извън урбанизираните територии.	Областна администрация Напоителни системи	Ежегодно
	5. Почистване и поддържане на проводимостта на речните легла в урбанизираните територии.	Общински администрации Напоителни системи	Ежегодно
	6. Определяне и маркиране на критичните участъци за изграждане на временни диги при наводнение.	Областна администрация Общински администрации Напоителни системи	2025 г.
	7. Поддържане на язовирните стени и съоръженията към тях в изправно техническо състояние и осигуряване на безо-	Собственици на язовирни стени и съоръженията към тях Регионален отдел	Постоянен

	пасната им експлоатация.	„Надзор на язовирните стени и съоръженията към тях“ Юг - Югоизточна България	
МЯРКА 7: Намаляване на негативните последици при радиоактивно замърсяване	1. Поетапно обновяване на средствата за индивидуална защита на населението, осигурявани от общините.	Общински администрации	По отделна програма
	2. Своевременно актуализиране на списъците и практическо проиграване на дейностите по раздаване на индивидуални средства за защита и йодна профилактика за населението.	Областна администрация Общински администрации	При настъпили промени и по отделен график
МЯРКА 8: Намаляване на риска от усложнена зимна обстановка	Осъществяване на засилен контрол върху готовността и наличността на снегопочистващата техника за зимно поддържане на пътната мрежа.	Областна администрация Общински администрации Областно пътно управление - Ямбол	Ежегодно м. октомври
МЯРКА 9: Намаляване на риска от горски и полски пожари	1. Разработване на програма за обучение на населението относно причините за възникване на пожари и тяхното предотвратяване.	Областна администрация Общински администрации РДПБЗН - Ямбол	Ежегодно
	2. Организиране на специализирано обучение на доброволните формирования за действие при пожари.	Общински администрации	2025 г.

Раздел IV

ГОТОВНОСТ

1. Готовността включва два отделни, но свързани аспекта:

- готовност на съставните части на ЕСС на територията на областта – организационна готовност. Повишаването на организационната готовност се постига чрез:
 - планиране на готовността на областно ниво;
 - участие в процеса на управление на риска от бедствия на всички заинтересовани страни (местните власти, службите за спешно реагиране, доставчиците на основни стоки/услуги, териториалната администрация и териториалните звена на централната администрация на изпълнителната власт, включително частния бизнес);
 - установяване на договорености, стандартни оперативни процедури и процеси за реагиране;
 - способност на служителите от структурите на ЕСС да прилагат договореностите за управлението при бедствия;
- готовност на населението – способността на хората, семействата и общностите за адекватно реагиране при бедствия. Повишаването на готовността на населението чрез обучение за начините на поведение и действие и за изпълнението на необходимите защитни мерки при бедствия играят ключова роля за създаването на готовност за посрещане на собствените нужди по време на и след извънредни ситуации.

2. Приоритети

Въпреки наличието на план за защита при бедствия от 2011 г. (актуализиран през годините) и натрупания опит в последните години в справянето с бедствия, е необходимо да се работи допълнително във връзка с готовността по отношение на:

- подобряване на осведомеността за този план и неговото прилагане;
- въвеждане на координирана система за управление при бедствия (КСУБ) на ниво област и общини в съответствие с „Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия“ на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет.
- осигуряване на ефективно функциониращ областен щаб и общински щабове, способни да прилагат КСУБ;
- осигуряване на подходящо обучение, тренировки и учения за персонала, ангажиран с реагирането при бедствия;
- установяване на съгласувани методи за комуникация и обмен на информация между заинтересованите страни във връзка със споделянето и управлението на ресурсите, в т.ч. и стандартни оперативни процедури (СОП);
- подобряване на осведомеността на общността за опасностите и способността ѝ да реагира по подходящ начин на предупрежденията (официални, неформални и естествени).

3. Организационна готовност

3.1. Проблеми с организационната готовност:

- необходимо е повишаване на знанията на персонала, участващ в реагирането, и изграждане на способности за прилагането на КСУБ при бедствия в областта;
- преходът между нивата на управление при бедствия не се разбира достатъчно добре;

- необходимо е подобряване на взаимодействието между основните институции за реагиране при мащабни събития и като цяло – установяване на процедури, свързани с реагирането;

- доставчиците на основни стоки и услуги имат ключова роля при реагирането и възстановяването по време на големи бедствия и трябва да бъдат включени в планове за защита при бедствия в областта;

- ранното предупреждение в областта не се използва ефективно; липсва яснота по отношение на отговорностите и процедурите.

3.2. Необходими действия:

- разработване на областна програма за обучение на персонала, ангажиран с реагирането при бедствия;

- разработване на програма за тренировки и учения;

- идентифициране на потребностите и поддържане на базата данни с персонал и други ключови ресурси, които вероятно ще са необходими при бедствия;

- сключване на споразумения с юридически лица и еднолични търговци, предвидени в този план да оказват помощ, както и с тези по чл. 38, ал. 1 ЗЗБ по отношение предаването на информация, необходима за защита на населението;

- разработване на план за предупреждение при бедствия;

- преразглеждане на наличните планове и оперативни процедури за привеждането им в съответствие с този план и разработването на нови в изпълнение на плана;

- включване на доставчиците на основни стоки и услуги в процесите на планиране.

3.2.1. Областна програма за обучение

Целта на програмата е:

- да отговори на нуждата от познаване на ролите и функциите в координираната система за управление при бедствия;

- да гарантира, че целият персонал и ръководителите в областния щаб са способни да изпълняват своята роля в координираната система за управление при бедствия;

- да предостави възможности за споделяне на знания и координирано обучение на членовете на всички общински щабове и областния щаб;

- да повиши способностите чрез унифициране на обучението в цялата област.

Срок за изпълнение: Ежегодно (Януари-Февруари)

Отговорник: ОСНРБ

3.2.2. Програма за тренировки и учения

Разработването и изпълнението на програма за тренировки и учения в областта осигурява възможности за:

- подобряване на оперативната готовност;
- идентифициране на слабостите в планирането;
- идентифициране на пропуски в ресурсите;
- подобряване на междуведомствената координация и комуникации;
- изясняване на ролите и отговорностите;
- развиване на знанията, уменията и увереността за изпълнение на функциите в реални ситуации;

- оценка на планове и процедури;

- валидиране на обучението;

- тестване на оборудване, техника и процедури.

Срок за изпълнение: Ежегодно (по график, определен в програмата)

Отговорник: ОСНРБ, Областна Администрация, Общини, РДПБЗН

3.2.3. Ресурси

Ефективното управление при бедствия изисква предварително категоризиране и установени процеси за поискване, изпращане и освобождаване на подходящи ресурси. За да се осигури готовност, преди инцидента трябва да се създаде изчерпателна база данни с тези ресурси, както материални, така и човешки, както и протоколи за достъп, използване и демобилизиране на такива ресурси (Приложение № 7).

3.2.4. Сключване на споразумения

Предмет на споразумението по чл. 9, ал. 17 ЗЗБ са дейностите, които партньорите извършват във връзка с управлението при бедствия и включва, но не се ограничава до:

- определяне на целите, задачите и ресурсите в съответствие с мисията, компетентността и способностите на партньорите по споразумението;
- определяне на ролите, отговорностите и лицата с правомощия за изпълнение на споразумението;
- определяне на договорните, оперативните и финансовите (където е приложимо) отговорности на партньорите и реда за управление на действията и изпълняване на споразумението;
- определяне необходимостта от обучение, тренировки и учения;
- определяне срок на действия на споразумението и условията за прекратяване;
- определяне на процедурата за изменение на споразумението.

Срок за изпълнение: при необходимост от сключване на допълнителни споразумения

Отговорник: Областен управител, Кмет на община

3.2.5. План за ранно предупреждение

За ефективното реагиране при бедствия са нужни структурирани и предварително планирани предупреждения, които да позволят на реагиращите и на хората в риск да предприемат подходящи предпазни мерки. Ранното предупреждение се основава на две основни функции: наблюдение на опасностите и разпространение на предупреждението. Те са част от обща система, включваща идентифициране на риска, мониторинг на опасностите, вземане на решения, разпространение на предупреждения и оценяване и подобряване на механизма.

За извършването на ранно предупреждение ще бъде разработен план, включващ:

- определяне на опасностите, които трябва да бъдат наблюдавани, въз основа на оценката на риска по раздел II от този план;
- определяне на начина и реда за наблюдение;
- установяването на индикатори, които да се използват за наблюдение на потенциална или развиваща се опасна ситуация;
- определяне на критерии, обосновани научно или въз основа на други надеждни доказателства, за отправяне на публично предупреждение (например използване на кодовете за опасни метеорологични явления /зелен; жълт; оранжев; червен/ за изпълнение на предварително планирани действия при получаване на предупреждение от НИМХ за конкретна опас-

ност);

- идентифициране на критериите за издаване и за отмяна на предупреждението за съответната/ите територия/и в риск.

- осъществяване на непрекъснато (системи за мониторинг) или текущо (пряко) наблюдение на идентифицираните рискове в рамките на определена територия с подходящи средства и от хора с подходящи познания, което да позволява:

- предоставяне на своевременна информация за възникващи рискове (Приложение № 6 - СОП BG Alert);
- предоставяне на информация за промени в нивото на риска;
- идентифициране на спешните мерки, които трябва да бъдат предприети;
- идентифициране на територията, на която трябва да бъде получено предупреждението;
- подготвяне на решения за издаване на предупреждение.

- определяне на вида на съобщението и методите за разпространение, като се вземат предвид следните фактори:

- необходимото време, позволяващо на хората да последват дадените инструкции
- наличност, ефективност и надеждност на комуникационния канал;
- колко сигурно е, че хората в риск ще получат изпратеното предупреждение.

- определяне на отговорните органи и реда за издаване на разпореждане за предупреждение;

- определяне на човешките и техническите ресурси;
- оперативни процедури и протоколи;
- оценяване и подобряване на механизма за предупреждение.

-

Срок за изпълнение: ежегодно, както и при промяна на нормативната уредба.

Отговорник: ОСНРБ, ОЦ към РДПБЗН, НИМХ-филиал Ямбол

3.2.6. Преразглеждане и разработване на планове и оперативни процедури

Ефективното реагиране се базира на доброто взаимодействие и координация между силите на ЕСС, свързано със своевременното мобилизиране на адекватни ресурси. Това налага преглед на наличните планове и оперативни процедури за синхронизирането им с този план и разработването на нови такива, в съответствие с фиг. 1.

4. Готовност на населението

Един от основните начини за изпълнение на мерките за готовност е обучение на органите за управление, силите за реагиране и населението.

Цялостната организация по подготовката на органите за управление, силите за реагиране и населението се извършва под ръководството на Областния управител на областта и членовете на областния СНРБ.

Обучение на членовете на Областен щаб за изпълнение на плана за защита при бедствия чрез междуведомствени тренировки по симулиране и проиграване на кризисни ситуации свързани с бедствия от природен и техногенен характер.

Обучението на органите за управление се извършва чрез организиране и провеждане на шабни тренировки и учения на областно ниво и във фирмите и обектите разположени на територията на областта, като особено внимание се обръща на процеса на вземане на бързи и адекватни управленски решения, свързани с изпълнение мероприятията, заложи в настоящия план.

Обучението на населението се извършва на доброволен принцип чрез изнасяне на лекции по местоработата, чрез местните средства за масово осведомяване и чрез провеждане на практически занятия за реагиране при бедствия.

Всички хора и общности трябва да са запознати с опасностите и рисковете, както и как да се подготвят и да се справят при бедствие.

Обучението на цялата общественост (обществената осведоменост) е основа за подобряване на нивото на устойчивост на общността при бедствия. В областта се работи в тази насока чрез изпълнение на проекти от различни институции, но липсва систематизиран подход. Последните природни бедствия доведоха до нарастване на обществената осведоменост, но все още има значителна необходимост от повишаване на действителната готовност – като наличие на семейни планове, аварийно захранване, хранителни запаси и др.

Методи, инструменти и действия:

- Разработване и прилагане на Стратегия за обществена осведоменост, която определя:

- приоритетни целеви групи;
- ключови за обществената осведоменост послания във връзка с опасностите;
- методи за предаване на посланията до различни целеви групи - чрез съществуващи мрежи, подходящи медии и други средства;
- методи за оценка и мониторинг на обществената осведоменост и готовност;
- ресурси, материали и т.н.;
- осъществяването на мониторинг и докладване за напредъка на Стратегията за обществена осведоменост.

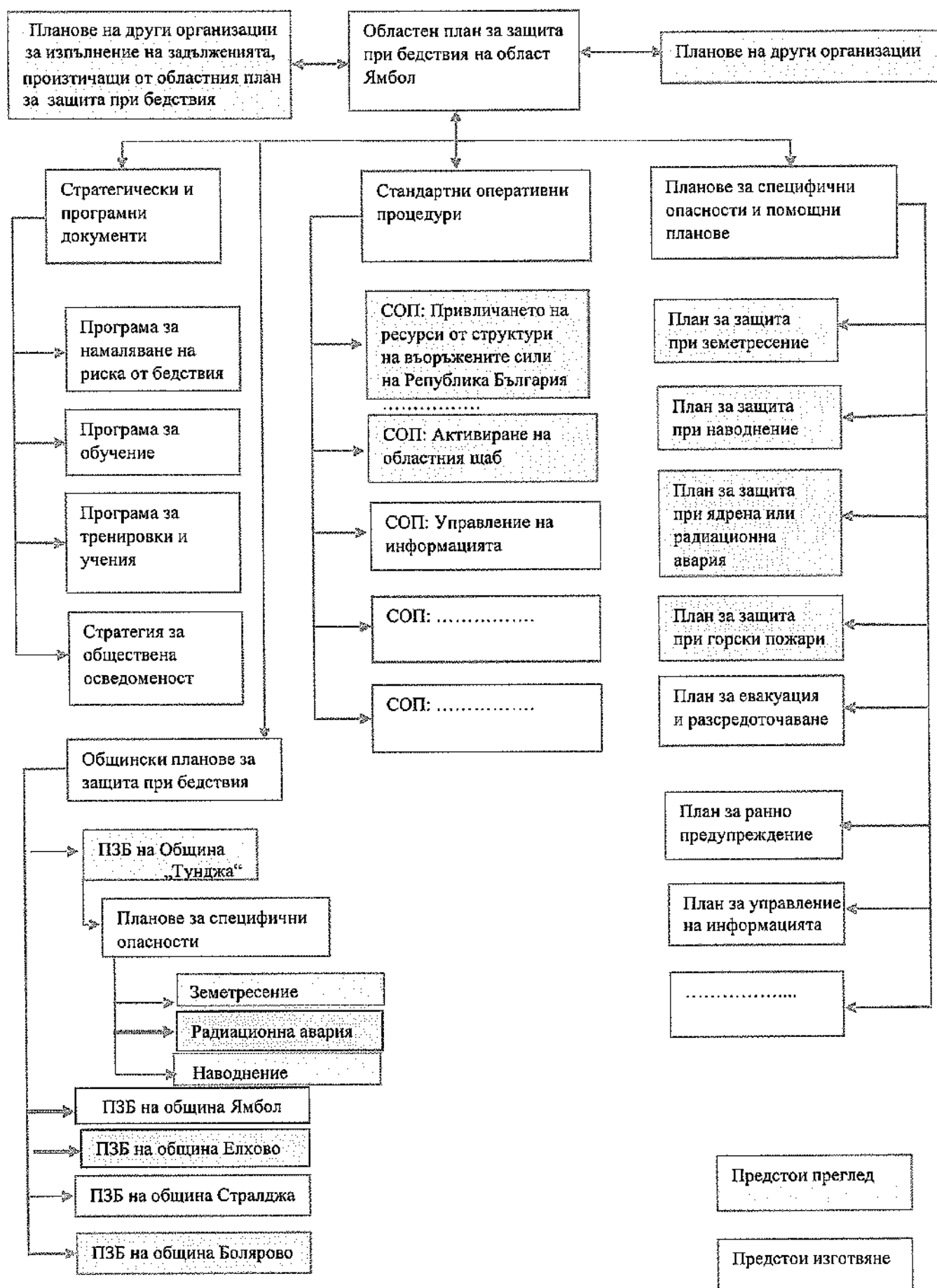
Дейностите за изпълнение на Стратегията за обществена осведоменост се включват в областната програма за намаляване на риска от бедствия и годишните планове за нейното изпълнение.

Разработване и редовно актуализиране на уебсайта на областната администрация с подходяща информация за опасности и свързаните с тях мерки за готовност.

Всяка година в обектите от националното стопанство, основните и средни училища и детските градини в областта се организират и провеждат практически занятия и учения с участието на силите от единната спасителна система и личния състав на обектите.

С цел гарантиране на безопасна среда на живот на децата следва да се спазват разработените от Държавната агенция за закрила на детето *Протокол за действие и обмяна на информация за деца при природни бедствия и други рискови ситуации, вкл. и при ж.п. инциденти*, както и *Алгоритъм за действие при бедствия със засегнати деца – проект* (Приложение № 14).

- Подготовката на съставните части на единната спасителна система се извършва чрез провеждане на тренировки и учения. Целта на тренировките е установяване състоянието на комуникационно-информационната система и готовността на екипите за реагиране. Ученията се планират и провеждат за подобряване на взаимодействието и координацията на съставните части на единната спасителна система, органите на изпълнителната власт и доброволните формирования за реагиране при бедствия.

Фиг. 1

Раздел V

РЕАГИРАНЕ

1. Въведение

Реагирането описва действията, които се предприемат непосредствено преди, по време на или непосредствено след бедствие за спасяване на човешки животи, защита на собствеността и подпомагане на общностите. Установяват се ангажименти за ефективно използване на всички налични ресурси за справяне с последствията от бедствия, които засягат област Ямбол. Въпреки че първият приоритет по време на бедствие е опазването на живота, планирането на реагирането цели да сведе до минимум последствията от бедствието и да гарантира, че хората получават неотложна помощ и при възможност ранна подкрепа за възстановяване.

2. Принципи и цели

2.1. Принципи за реагиране:

- всяка съставна част на ЕСС да планира непрекъсваемост на собствената си дейност при бедствия;
- всички структури на ЕСС да имат предварително планирани и съгласувани ангажименти, които дават възможност на всяка организация да изпълнява своята функция при опасност или възникване на бедствие по интегриран и допълващ начин;
- всички структури да отговарят за реагирането си според своите планове по чл. 9, ал. 6 от ЗЗБ, но координирано с областния/общинския щаб;
- Областният щаб да се активира до нивото, необходимо за наблюдение, подкрепа, координиране и/или ръководство в зависимост от събитието;
- реагирането да нараства само до необходимото ниво на управление от общинско до областно и национално;
- ръководството и координацията да се осъществяват чрез прилагане на КСУБ.

2.2. Цели на реагирането:

- оказване на подкрепа на общините, координация и интегриране на реагирането между общините в област Ямбол;
- подобряване на сътрудничеството и координацията между структурите на ЕСС при бедствия;
- ефективно изпълняване на планове за реагиране по време на бедствие;
- да се наблюдава, оценява и непрекъснато подобрява механизмът за координирано реагиране;
- реагирането при бедствия да бъде управлявано така, че да се осигури, доколкото е възможно:
 - запазване на живота;
 - предотвратяване на ескалация на бедствието;
 - поддържане на законността и реда;
 - грижи за болни, ранени и зависими хора (първа помощ, медицински грижи, евакуационни центрове и социални грижи);
 - предоставяне на основни услуги (жизненоважни услуги, храна, подслон, обществена информация и медии);

- запазване на управлението (непрекъснатост на механизмите на управление);
- защита на активите, включително сгради и историческо наследство;
- защита на природните ресурси;
- запазване на икономическата дейност.

3. Роли и функции при реагирането

За да се постигнат целите на реагирането е важно всички заинтересовани страни добре да разбират основните си роли и функции.

3.1. Основни роли при реагиране

Идентифицирани са следните основни роли при реагиране:

3.1.1. Кмет на община

- поддържане на способности за реагиране в границите на общината;
- наблюдение на събитията и отправяне на предупреждения към населението;
- оценяване на местните ресурси за реагиране, необходими при бедствие и привличане на тези ресурси;
- осигуряване на координирано реагиране при бедствие в границите на общината;
- организиране дейностите по събиране и отстраняване на отломки, наноси и др. отпадъци на територията на общината;
- осигуряване на неотложна помощ в подкрепа на пострадали и засегнати лица (изхранване и временно настаняване на пострадалите и засегнатите лица, раздаване на облекло и др.);
- предоставяне на подкрепа и помощ на други общини, ако е необходимо.

3.1.2. Областен управител

- поддържане на способност и капацитет за ръководство и координация на реагирането на територията на областта;
- мониторинг на събития и издаване на предупреждения към населението;
- оценка на ресурсите, необходими за реагиране при бедствие на територията на областта и активиране на тези ресурси в подкрепа на засегнатите общини;
- осигуряване на координация при реагиране според нуждите на общините в областта;
- осигуряване на координация при реагирането между област Ямбол и компетентния с оглед характера на бедствието министър, както и при оказването на помощ на други области, ако е необходимо.

3.1.3. Областна дирекция на МВР – Ямбол (ОДМВР-Ямбол)

- поддържане на законността и обществения ред;
- предприемане на всички мерки в рамките на правомощията за защита на живота и имуществото;
- координиране на контрола на движението по пътищата, включително за подпомагане придвижването на службите за спешно реагиране;
- провеждане на търсене и спасяване на изчезнали лица;
- подпомагане на разпространението на предупредителни съобщения;

- обезпечаване сигурността на евакуирани райони;
- провеждане на евакуация;
- идентифициране на загинали и уведомяване на близките им.

3.1.4. Регионална дирекция „Пожарна безопасност и защита на населението“ - Ямбол (РДПБЗН-Ямбол)

- гасене на пожари;
- спасяване на пострадали лица при катастрофи;
- ограничаване на последствията от изпускания и/или разливи на опасни вещества;
- търсене и спасяване на пострадали при срутване на сгради и конструкции, свличане или срутване на земни и скални маси и др .;
- подпомагане на евакуацията;
- други дейности съобразно разполагаемите ресурси;
- координация на съставните части на ЕСС чрез ОЦ;
- оповестяване на органите на изпълнителната власт.

3.1.5. Регионална здравна инспекция – Ямбол (РЗИ-Ямбол)

- управление, организация и ресурсно осигуряване на здравната помощ в съответствие с регионалния план за действия при бедствия, аварии и катастрофи;
- взаимодействие между лечебните заведения в областта ;
- създаване на необходимите условия за медицинска сортировка, първична обработка, лечение, рехабилитация и медицинска експертиза на пострадалите;
- формиране и подготвяне на органи за управление и екипи за медицинска помощ;
- осигуряване защитата на стационарно болните и медицинския персонал от външни фактори;
- организиране и осъществяване на противоепидемични и хигиенни дейности и санитарен контрол в засегнатата територия.

3.1.6. Център за спешна медицинска помощ

- оказване на спешна медицинска помощ при бедствия, аварии и катастрофи;
- взаимодействие между екипите на центъра с ОДМВР и РДПБЗН при оказване спешна помощ на пострадали;
- координиране на помощта със съседни центрове при необходимост.

3.1.7. Областен съвет на БЧК-Ямбол

- извършване оценка на нуждите;
- подпомагане на пострадалото население;
- оказване на първа психологична помощ;
- оказване на първа долекарска помощ;
- оказване психосоциална подкрепа;
- събиране, получаване, съхраняване и разпределение на хуманитарни помощи и дарения от страната и чужбина;
- издирване на членове на семейства, разделени в резултат на бедствието и поддържане на система за подпомагане на семействата за намиране на своите близки.

3.1.8. Областна дирекция по безопасност на храните – Ямбол (ОДБХ-Ямбол)

- организиране и провеждане на противоепизоотични мероприятия за ограничаване и ликвидиране на болести по животните и хранителни отравяния при хора и животни и мероприятия за ограничаване и ликвидиране на огнища от карантинни вредители;
- осъществяване на контрол и при необходимост извършване на дезинфекция, дезинсекция, дератизация и девастация;
- осъществяване на лабораторни изследвания за диагностика на болести по животните и растенията, безопасност и качество на суровини, храни, фуражи, растителни продукти, почви;
- организиране обезщетяването на собствениците на животни в случаите по чл. 47, ал. 1 от Закона за ветеринарномедицинската дейност.

3.1.9. Държавно ловно стопанство „Тунджа“ – Ямбол и Държавно горско стопанство - Елхово

- разработване на план за действия при гасене на пожари в горски територии;
- организиране на специализирана група от служители и работници на ДГС/ДЛС и участие в действия при гасенето на пожари в горски територии;
- сключване на договори с физически и юридически лица за провеждане на противопожарните мероприятия и дейности при гасене на пожари в горски територии;
- осигуряване обезопасяването на пожарищата след тяхното ограничаване или гасене и организиране на последващи наблюдения за евентуално възобновяване на пожара.

3.1.10. Доброволни формирования по чл. 41 от ЗЗБ

Съобразно завършените курсове за обучение и придобитата квалификация доброволците участват в:

- спасителни операции;
- ограничаване и ликвидиране на пожари;
- операции по издирване и спасяване;
- извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи;
- оказване на първа помощ на пострадалите при пожари, бедствия и извънредни ситуации;
- други операции, свързани със защитата.

3.1.11. Формирования на въоръжените сили

Предоставят помощ при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи с разрешение на министъра на отбраната въз основа на искане от областния управител (Приложение № 10 - СОП).

3.1.12. Други участници в реагирането

Дейности, свързани с реагирането, изпълняват звената, службите и другите структури на министерствата и ведомствата, общините, търговските дружества, лечебните и здравните заведения, юридическите лица с нестопанска цел, при запазване на институционалната

или организационната им принадлежност и определените им функции или предмет на дейност.

3.2. Специфични функции при реагиране (таблица № 5):

Таблица № 5

Функции при реагирането	Водеща организация	Подпомагащи организации
Медицинско лечение	Лечебни заведения, лични лекари	РЗИ-Ямбол
Обществено здраве	РЗИ-Ямбол	ОДМВР-Ямбол
Спасяване		
На суша	ОДМВР-Ямбол	РДПБЗН-Ямбол, МО, БЧК, доброволци
При срутване на сгради, конструкции, земни маси	РДПБЗН-Ямбол	ОДМВР, БЧК, кметове на общини
Масови жертви		
Идентифициране на жертвите	ОДМВР-Ямбол	
Погребални услуги	Общини	
Уведомяване за мъртви	ОДМВР-Ямбол	
Незабавна подкрепа на деца сираци	Регионалната дирекция за социално подпомагане и Дирекциите „Социално подпомагане“	
Евакуация	ОДМВР-Ямбол по заповед на кмет на община или областния управител	РДПБЗН-Ямбол
Неотложна помощ		
Регистриране на хора	ОДМВР-Ямбол	Дирекциите „Социално подпомагане“, БЧК, Лечебни заведения
Временно настаняване	Общините	Доброволци
Осигуряване на храна	Общините	БЧК, доброволци
Осигуряване на облекло, постеля и завивки	Общините	Доброволци
Финансова помощ	Дирекциите „Социално подпомагане“	
Управление на информацията включително междуправителните комуникации и публичната информация	Отговорник „Публична информация“ и лице за връзка с органи и организации към Областния щаб	
Координация на жизненоважните услуги	Координатор на жизненоважните услуги в Областния щаб	
Доставки на ток, газ и ВиК	Оператори на мрежите и услугите	
Транспорт/превози	Кметове на общини, ОДМВР, РДПБЗН, ЦСМП, ОПУ Ямбол,	ЮЛ и ЕТ, Превозвачи - „Дичони“, „Чапъра – ММ“, „Валерос“ ЕООД, „МИЧ“ЕООД
Сгради и конструкции		
Възобновяване на обитаването и експлоатацията	Кметовете на общини	РЗИ-Ямбол, РИОСВ-Стара Загора.
Оценяване на безопасността	Кметовете на общини	РДПБЗН, РЗИ-Ямбол, РИОСВ-Стара Загора, БАБХ,

		Междуведомствени експертни комисии, Областен и общински щабове.
--	--	---

3.3. Други функции при реагиране

3.3.1. Предоставяне на информация за обществеността

Управлението на информацията за обществеността по време на бедствие включва събиране, анализ и разпространение на информацията. Назначаването на Отговорник „Публична информация“ към ОЩ осигурява възможност на засегнатите от извънредната ситуация хора да разберат какво се случва и да предприемат съответните действия, за да се защитят.

Основни задължения на отговорник „Публична информация“ са:

- подготовка на информация и съобщения за населението в рамките на решенията на ОЩ;
- връзки с медиите и управление на информацията;
- предоставяне на обща информация за извънредната ситуация;
- координация и връзка със структури на ЕСС и други щабове и отговорници „Публична информация“ към тях;
- подготовка на информационни бюлетини за изпращане на медиите (след одобрението на областен управител), съдържащи информация за развитието на бедствието, предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и необходимостта от прилагане на защитни мерки и действия;
- следене на потока на информация, излъчван в медиите относно извънредната ситуация;
- организиране на изявления и срещи на областен управител/кмет или техните заместници за предоставяне на информация на населението и медиите;
- оказване на помощ при създаване и управление на центрове за предоставяне на информация на населението;
- разработване и поддържане на план за управление на обществената информация.

3.3.2. Неотложна помощ на пострадали и засегнати лица

Неотложната помощ включва подпомагане на хората с осигуряване на подслон, настаняване, храна, облекло, финансова помощ, психологическа подкрепа. Осигуряването на неотложна помощ на пострадалите и засегнатите при бедствия е една от най-важните задачи. В определени случаи помощта може да е необходима незабавно за справяне с физическото и емоционалното състояние на хората, включително страдание, физическо нараняване, раздяла, загуба на облекло, жилища, стоки, заетост и доходи.

В зависимост от мащаба на събитията и тежестта на последствията подпомагането по време на реагиране може да включва, без да се ограничава до:

- идентифициране и евакуация, когато и където е необходимо, на уязвими хора (например бременни жени, възрастни и болни хора и хора с увреждания) от изолирани райони;
- регистрация на евакуирани и засегнати лица;
- осигуряване на облекло, постеля и завивки;
- комуникация със засегнатите хора в изолирани райони за оценка на техните нужди от подпомагане;

- осигуряване на храна за изолирани лица и за хората в центровете за настаняване и евакуация, и на тези, които не могат да се грижат за себе си;
- идентифициране на потребностите и осигуряване на спешно настаняване;
- връзка с доставчиците на далекосъобщения по отношение на поддържането и/или възстановяването на връзките, особено в засегнатите изолирани райони;
- незабавна грижа за животни придружители;
- управление на дарени стоки;
- идентифициране на места за центрове за евакуация и настаняване;
- координиране на структурите, ангажирани с подпомагането.

Осигуряването на подпомагане в област Ямбол зависи преди всичко от способността и капацитета на общините, но също така зависи от способността за координация на областно и национално ниво. Общинските планове за защита при бедствия трябва предварително да определи местата на евакуационни центрове и места за настаняване и ясни ангажименти за тяхното създаване и управление при бедствия, както и да планират останалите аспекти на подпомагането. За целта са направени планове и разчети за евакуация и разсредоточаване.

3.3.3. Координация на жизненоважните услуги

Координацията на областно ниво по отношение на информацията за състоянието и необходимостта от реагиране, свързано с осигуряването на жизненоважните услуги, е ключова функция на ОЦ. За изпълнение на тази функция в състава на ОЦ ще бъде определен Координатор на жизненоважните услуги. За подпомагане процеса на координация е необходимо получаване от доставчиците на тези услуги на следната информация, когато това е възможно:

- мащаба и степента на въздействие на събитията върху мрежите;
- големи разрушения/прекъсвания, включително местоположение и брой засегнати потребители;
- естеството и местата на разрушенията, предприетите незабавни действия и необходимата помощ;
- прогнозни времена за възстановяване на установените сризове;
- приоритетни действия, които трябва да се предприемат;
- алтернативни решения, достъпни за потребителите, когато е подходящо;
- предпазни мерки и публична информация, които трябва да бъдат предоставени на обществеността;
- искания за помощ или за специфична информация във връзка с възстановяване на нарушенията/прекъсванията на услугите.

4. Координирано реагиране

4.1. Координираното реагиране се активира след оценка на обстановката, в резултат на получаване на предупреждение или в резултат на внезапно или постепенно ескалиращо събитие. По разпореждане на кмета на община или на областния управител се свиква общинския/областния щаб.

Свикването на щабове става в съответствие със стандартни оперативни процедури. Характерът и мащабът на бедствието определят функциите, които ще изпълняват щабове в съответствие с КСУБ и нивата на обезпеченост с персонал, необходим за тяхното управление.

Координацията на реагирането при бедствия е илюстрирано на фиг. 2 и разгледано по-долу.

4.2. Общински щаб

Общинският щаб подпомага кмета на община по отношение на организацията и ръководството на реагирането при бедствия на територията на общината. Щабът се активира от кмета на общината.

Ролята на щаба е да:

- събира и анализира информация за въздействието на бедствието от всички части на общината и да оценява обстановката;
- предлага на кмета план за действие;
- осигурява координация и взаимодействие с всички служби за спешно реагиране, доброволни организации, териториалните структури на органите на изпълнителната власт, участващи в реагирането при бедствия;
- координира и контролира разгръщането на персонала и материалните ресурси за реагиране;
- предоставя актуална информация за ситуацията на областния щаб;
- предоставя информация за обществеността;
- поисква помощ от областния щаб при необходимост.

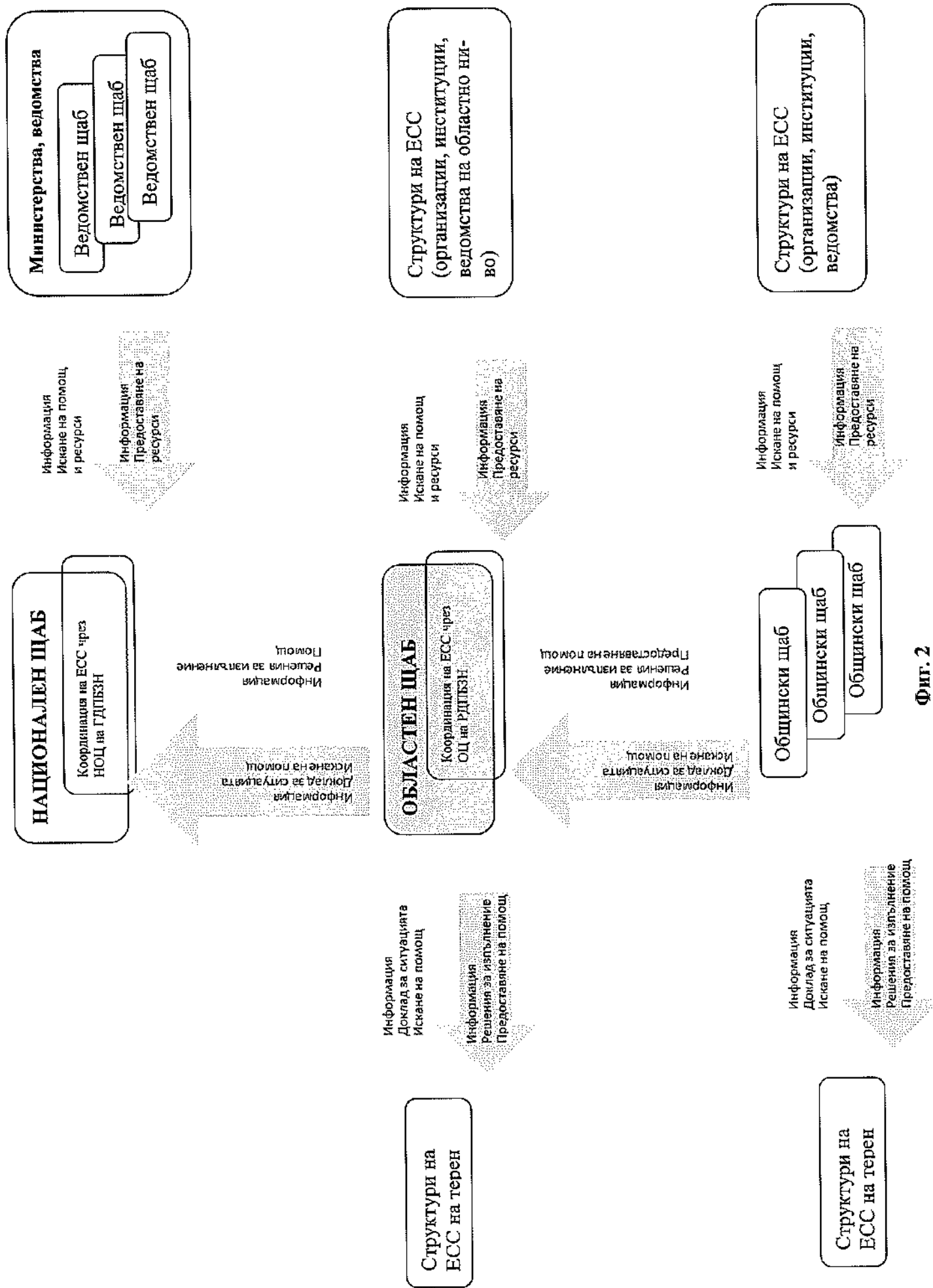
4.3. Областен щаб (ОЩ)

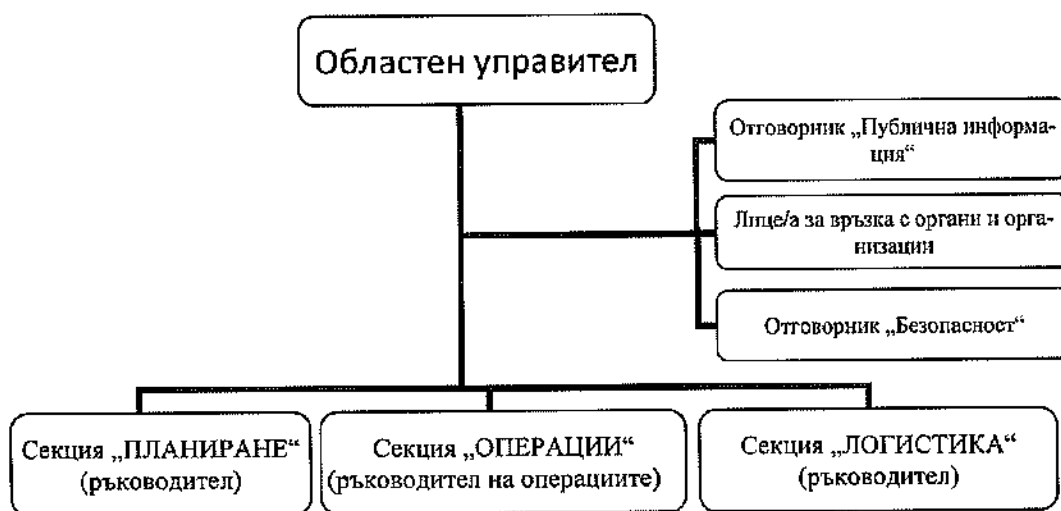
Областният щаб (фиг. 3) подпомага областния управител по отношение на организацията и ръководството на реагирането при бедствия на територията на областта. Щабът се активира от областния управител (СОП, Приложение № 4).

Форма за съставяне на организационната структура за управление при бедствия е дадена в Приложение № 8.

4.3.1. Ролята на щаба е да:

- събира, оценява и предоставя информация за бедствието и състоянието на ресурсите.
- разработва план за действие (Приложение № 9), който определя дейностите по реагиране и ползването на ресурсите за планирания период;
- осигурява необходимите сили и средства за изпълнение на задачите и мерките за справяне с бедствието;
- осъществява взаимодействието с органи и организации, подпомагащи овладяването на бедствието;
- обменя информация и взаимодейства с общинските щабове и националния щаб;
- координира и контролира изпълнението на плана за действие;
- предоставя информация за обществеността за развитието на бедствието, предприетите действия за неговото ограничаване и овладяване и необходимостта от прилагане на защитни мерки и действия;
- организира взаимодействието с други областни щабове при необходимост;
- осигурява координация на предоставените в помощ национални ресурси.

Фиг. 3. Областен щаб

4.3.2. Ръководител на операциите (определен със заповедта по чл. 64, ал. 1, т.13 от ЗЗБ)

- осъществява взаимодействието и координацията между частите на ЕСС, участващи в изпълнението на дейностите по чл. 19, ал. 1 от ЗЗБ в района на бедствието;
- организира и контролира изпълнението на одобрените решения на областния щаб;
- при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:
 - забрани или ограничи влизането на лица в района на бедствието;
 - нареди временно извеждане на лица от района на бедствието;
 - разпорежи незабавно извършване или спиране на строителни работи, теренни преустройства или разрушаване на строежи или части от тях с цел предотвратяване или намаляване на негативните последици от бедствието;
 - поиска от юридически или физически лица предоставяне на помощ в съответствие с възможностите им;
 - създаде щаб на ръководителя на операциите с представители на участващите екипи от ЕСС;
 - раздели района на бедствието на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

4.4. Преминаване на управлението

4.4.1. С въвеждането в изпълнение на общински план за защита при бедствия, управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на общинско ниво.

Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на общинско ниво и са необходими допълнителни ресурси, съответният кмет на засегнатата община може да поиска помощ от областния управител.

4.4.2. С въвеждането в изпълнение на областния план за защита при бедствия, управлението преминава на областно ниво.

Кметът на засегнатата от бедствието община и щабаът за изпълнение на общинския план за защита при бедствия изпълняват своите функции и задължения, като координират дейностите с областния управител и щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия.

4.4.3. Когато мащабът на бедствието надхвърля възможностите за справяне с наличните сили и средства на ЕСС на областно ниво и са необходими допълнителни ресурси, областният управител може да поиска помощ на национално ниво.

4.4.4. При въвеждане на националния план за защита при бедствия управлението преминава на национално ниво, като областният и общинските щабове за изпълнение на съответните планове за защита при бедствия в засегнатите територии продължават да изпълняват своите функции и задължения, като координацията и управлението на силите и средствата на ЕСС се осъществява на национално ниво.

5. Евакуация

Евакуацията е организирано извеждане на хора и животни от застрашени райони и настаняването и осигуряването им в безопасни места с цел защита от вредното въздействие при потенциално или вече случващо се бедствие. В определени случаи по-подходяща мярка за защита може да бъде временното извеждане или укриването в обитаваните сгради.

Дейностите по провеждане на евакуация и разсредоточаване включват:

- вземане на решение за провеждане на евакуация;
- ранно предупреждение и оповестяване на хората в риск;
- извеждане и транспортиране;
- настаняване и осигуряване на условия за живот;
- връщане на евакуираните по места.

Евакуацията се провежда по заповед на:

- кмета на община - на територията на общината;
- областния управител - на територията на повече от една община в областта.

Органът, разпоредил евакуацията, със заповед организира връщането по местата.

Провеждането на евакуация е сложен процес, в който участват различни структури на ЕСС и изисква координиран подход.

Евакуацията се провежда съгласно Плановите за евакуация и разсредоточаване на общините.

6. Бедствено положение

6.1. Обявяване на бедствено положение

6.1.1. Областният управител със заповед (Приложение № 11) обявява „бедствено положение“ за цялата или за част от територията на област Ямбол:

- въз основа на получена информация, че се случва, случило се е или има опасност да се случи бедствие и е изпълнено условието по чл. 48, ал. 3 от ЗЗБ;
- при отправено искане от кмет на община, на основание чл. 65, ал. 2, т. 7 от ЗЗБ (дейностите по защита на населението не могат да бъдат обезпечени чрез изпълнението на общинския план за защита при бедствия и са необходими допълнителни ресурси за овладяване на бедствието и провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи).

6.1.2. В заповедта за обявяване на „бедствено положение“ се посочват:

- обстоятелствата, послужили като основание за обявяване на бедственото положение;
- обосновка на необходимостта от обявяване на бедственото положение, съгласно чл. 48, ал. 3 от ЗЗБ;
- границите на територията, на която се обявява бедственото положение;

- мерките за овладяване на бедствието, включително налагането на временни ограничения върху правата на гражданите по чл. 52, ал. 1 от ЗЗБ;
- органите или длъжностните лица, отговарящи за прилагането на предприетите мерки;
- началото на въвеждане на бедственото положение и срокът на неговото действие, но не повече от 7 дни.

Копие от заповедта за обявяване на „бедствено положение“ се изпраща незабавно на Министъра на вътрешните работи.

6.2. Удължаване срока на действие и прекратяване на бедственото положение

- При необходимост срокът на действие на бедственото положение може да бъде удължен до 30 дни със заповед на областния управител, след съгласуване с министъра на вътрешните работи.

- „Бедственото положение“ се отменя предсрочно със заповед на областния управител, при отпадане на обстоятелствата, послужили като основание за обявяването му.

Заповедите за обявяване на бедствено положение, за удължаване на срока на действие на бедственото положение и за предсрочно отменяне на бедствено положение се разгласяват чрез средствата за масово осведомяване и се публикуват на интернет страницата на Областна администрация – Ямбол.

Раздел VI

ПОДПОМАГАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите (засегнатите) лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

1. На областно ниво дейностите по подпомагане и възстановяване се организират от областния управител във взаимодействие с кметовете на общини и определени със заповед координатори на дейностите по подпомагане и възстановяване.

2. Със заповед на областния управител се сформира междуведомствена група за управление и координация на областно ниво на дейностите по подпомагане и възстановяване, която:

- във взаимодействие с отговорните структури на общинско ниво организира извършването на оценки на първоначалните нужди и щетите;
- координира дейностите по подпомагане и възстановяване с отговорните структури на общинско ниво, съгласно общинските планове за защита при бедствия.

3. Оценки на първоначалните нужди и щетите се извършват на база събраната информация в процеса на реагирането от щаба за изпълнение на областния план за защита при бедствия, проверени сигнали от населението на ЕЕНСП 112, общински и областни комисии за оценка на щетите и др. източници.

4. Неотложната помощ на пострадалите (засегнатите) лица, както е посочено в Раздел V, т. 3.3.2 се организира, осигурява и предоставя от кметовете на общините и включва:

- изхранване и временно настаняване на пострадалите (засегнатите) лица и животни;
- раздаване на облекло и битово имущество на пострадалите (засегнатите) лица;
- предприемане на други необходими мерки.

5. Възстановителната помощ се предоставя на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от бедствие при условия и по ред, определени с правилника по чл. 54, ал. 6 от ЗЗБ, и не може да превишава стойността на данъчната оценка на жилището.

6. Възстановителната помощ се предоставя за:

- частичното възстановяване и/или частичната замяна на конструктивни елементи на строежа, както и за строително-монтажни работи, с които първоначално изпълнени, но увредени 50

конструкции и конструктивни елементи, се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, след издаване на разрешение за строеж;

- премахване на строежи, за които е издадена заповед от кмета на общината съгласно чл. 195, ал. 6 ЗУТ, които поради природно явление с геоложки или хидрометеорологичен произход са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване и не могат да се поправят или заздравят.

7. Неотложните възстановителни работи след бедствие се организират от органите на изпълнителната власт в съответствие с функциите им, определени в ЗЗБ, в специални закони и в подзаконовни нормативни актове.

8. От резерва за непредвидени и/или неотложни разходи в частта за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия, по решения на Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет, след одобрение на Министерския съвет, се предоставят средства за:

- възстановяване на извършени непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи при бедствия на включените сили и средства на единната спасителна система;
- неотложни възстановителни работи за трайно възстановяване на имоти - държавна или общинска собственост, читалища и молитвени домове на религиозни институции, които са засегнати от бедствия или са в състояние, което застрашава живота или здравето на населението, имуществото или околната среда, установено след обследване по реда на Наредба № 5 от 2006 г. за техническите паспорти на строежите;
- възстановителна помощ на физически лица при необходимост от основен ремонт на жилищата им, засегнати от бедствие, ако лицата отговарят на критерии, определени в правилника по чл. 54, ал. 6 от ЗЗБ;
- обезщетяване на физически и юридически лица в размер на реално причинените им при или по повод извършване на нормативно установени действия за защита при бедствия имуществени вреди.

Средствата се предоставят по реда, при условията и в съответствие с критериите, определени в правилника по чл. 54, ал. 6 ЗЗБ.

9. Исканията за финансиране се подават от:

- кмета на община за:
 - за възстановяване на извършени непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи при бедствия на включените сили и средства на единната спасителна система (доброволни формирования, търговски дружества, еднолични търговци, юридически лица с нестопанска цел, лечебни заведения извън структурите на Министерството на здравеопазването и др.);
 - неотложни възстановителни работи за трайно възстановяване на имоти - общинска собственост, читалища и молитвени домове на религиозни институции;
 - предоставяне на възстановителна помощ на физически лица за подпомагане възстановяването на жилищата им, засегнати от бедствие ако същите са собственици на законно построени и единствени жилища или имат учредено вещно право на ползване на тези жилища;
 - обезщетяване на физически и юридически лица за реално причинените им вреди при или по повод извършването на нормативно установени действия за защита при бедствия;
- областния управител за:
 - неотложни възстановителни работи за трайно възстановяване на имоти - държавна собственост, които той управлява, включително при условията на чл. 18, ал. 1 от Закона за държавната собственост; може да подава искания и за читалища и молитвени домове на религиозни институции, които са засегнати от бедствия;

- от министри и ръководители на ведомства - първостепенни разпоредители с бюджет за:
 - възстановяване на извършени непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи при бедствия, когато силите и средствата на ЕСС (съответните звена, служби, оперативни структури или държавни предприятия) са в тяхната структура;
 - неотложни възстановителни работи за трайно възстановяване на имоти – държавна собственост.

10. Информация на населението за финансиране на възстановителните дейности, както и за изпълнение на същите от екипите по възстановяване се предоставя чрез интернет страниците на общините и областта, както и по местни радио и телевизионни медии.

11. Финансиране на дейностите

Финансирането на дейностите по подпомагане и възстановяване се осъществява от:

- бюджетите на министерствата и ведомствата;
- общинските бюджети;
- търговските дружества и едноличните търговци - за обектите им;
- структурните фондове на Европейския съюз.

12. Функции и отговорности при възстановяване и подпомагане

Функции/задачи	Отговорни структури
Настояване на население, останало без подслон в резервен сграден фонд	Кметове на общини
Осигуряване на палатки, фургони и сглобяеми къщи за останалите без подслон.	Кметове на общини
Осигуряване на сграден фонд за държавни структури, включително за щабове за изпълнение на съответния план за защита при бедствия.	Областен управител и кметове на общини
Осигуряване на продукти от първа необходимост, лекарства и осигуряване на питейна вода	Кметове на общини, РЗИ, БЧК, ДСП
Осигуряване на резервно водоснабдяване.	Обл. Адм., ВиК, кметове на общини
Отстраняване на аварии по преноса и снабдяването с ел. енергия, природен газ и горива.	Електроразпределителни дружества, Овергаз, ВиК, кметове на общини
Отстраняване на аварии по комунално-битовите мрежи.	Кметове на общини
Определяне степента на разрушения на сградите и съоръженията и укрепване или разрушаване на повредени сгради	Обл. Адм., кметове на общини, ръководители на институции и ЮЛ
Възстановяване на разрушени ж.п. линии	район по ПЖПС Бургас
Възстановяване на пътна инфраструктура	ОПУ, кметове на общини
Разчистване на пътища и извличане на аварирала техника.	ОПУ, РДПБЗН, кметове на общини, ЮЛ съгласно сключените споразумения
Временно възстановяване на повредени мостове.	ОПУ, кметове на общини, ЮЛ съгласно сключените споразумения
Раздаване на помощи на пострадалото население.	БЧК, кметове на общини, ДСП
Оказване на психологична помощ и психо социална подкрепа на пострадалите и на спасителните екипи.	БЧК

Раздел VII

МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА

1. Областният съвет за намаляване на риска от бедствия извършва мониторинг и оценка на ОПЗБ с цел поддържане на актуалността на плана и осигуряване на възможност за извършване на текущ анализ, проследяване на напредъка за постигане на зададените цели, подобряване и усъвършенстване изпълнението на дейностите.

2. Мониторингът се осъществява чрез извършване на преглед на ОПЗБ най-малко веднъж годишно, за да се гарантира, че информацията в плана е точна и в съответствие с нормативната уредба.

3. При прегледа на ОПЗБ се извършва оценка на:

а) точността и съответствието с нормативната уредба;

б) обхвата на плана – извършва се проверка за наличието на нови опасности или промяна в нивата на идентифицираните рискове; разглеждат се механизмите за въздействие чрез превенция, готовност, реагиране и възстановяване по отношение на идентифицираните рискове; проверява се точността и адекватността на съществуващите връзки между ОПЗБ и планове за защита при бедствия на частите на ЕСС за изпълнение на задачите (планове по чл. 9, ал. 6 от ЗЗБ);

в) практическата приложимост и изпълнимост – извършва се проверка за това дали частите на ЕСС с отговорности по изпълнението на плана разполагат с необходимите ресурси и са в състояние да осъществят определените им функции, включително чрез провеждане на тренировки и учение и при реални действия при възникнали бедствия;

г) осигуряване на необходимата координация между частите на ЕСС – извършва се проверка на функции, процедури, съответствие на ОПЗБ с Националния план за защита при бедствия, включително чрез провеждане на тренировки и учение и при реални действия при възникнали бедствия.

4. Актуализации на плана задължително се правят при организационни промени или промени в процедурите, както и при други събития, които оказват въздействие по изпълнението на плана и процедурите.

5. Актуализациите на плана по т. 4 се приемат от Областния съвет за намаляване на риска от бедствия, за което се изготвя протокол.

6. Актуализацията на ОПЗБ се утвърждава със заповед на областния управител, като в случай на съществени изменения, след съгласуване с председателя на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет (Съвета по чл. 62, ал. 3 от ЗЗБ).

Раздел VIII

ПРИЛОЖЕНИЯ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 1: Заповед на областен управител за утвърждаване на плана №...

ПРИЛОЖЕНИЕ № 2: Писмо за съгласуване на ОПЗБ от Председателя на Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет, рег. №...

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3: Оценка и приоритизиране на рисковете от бедствия на територията на Област Ямбол

ПРИЛОЖЕНИЕ № 3.1. Таблица - оценка на риска

ПРИЛОЖЕНИЕ № 4: СОП за активиране на областния щаб за изпълнение на ОПЗБ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 5: Заповед за създаване на областен щаб за изпълнение на ОПЗБ

ПРИЛОЖЕНИЕ № 6: СОП за активиране на системата за ранно известяване BG Alert

ПРИЛОЖЕНИЕ № 7: Списъци с ресурси на структурите на ЕСС

ПРИЛОЖЕНИЕ № 8: Организационната структура за управление при бедствия

ПРИЛОЖЕНИЕ № 9: Форма за изготвяне на план за действие

ПРИЛОЖЕНИЕ № 10: СОП за привличането на ресурси от структури на въоръжените сили на Република България

ПРИЛОЖЕНИЕ № 11: Заповед за обявяване на бедствено положение

ПРИЛОЖЕНИЕ № 12: Списък на обекти от първа категория по ЗУТ, криещи опасност от взрив, от значително вредно въздействие върху околната среда или от разпространение на отровни или вредни вещества в Област Ямбол

ПРИЛОЖЕНИЕ № 13: Справка за природната, социалната, икономическата среда и инфраструктурата в област Ямбол

ПРИЛОЖЕНИЕ № 14: Алгоритъм за действие при бедствия със засегнати деца - проект

ПРИЛОЖЕНИЕ № 15: ПЛАН за действие при земетресение

ПРИЛОЖЕНИЕ № 16: ПЛАН за действие при наводнение

ПРИЛОЖЕНИЕ № 17: ПЛАН за действие при ядрена или радиационна авария

ПРИЛОЖЕНИЕ № 18: ПЛАН за действие при горски пожар

ИЗПОЛЗВАНИ ДОКУМЕНТИ:

1. Закон за защита при бедствия
2. Указания за разработването и готовността за изпълнението на планове за защита при бедствия, дадени от Съвета за намаляване на риска от бедствия към Министерския съвет
3. Национална стратегия за намаляване на риска от бедствия 2018-2030 г.
4. Национален план за защита при бедствия – 2010 г.
5. План за защита при бедствия в област Ямбол – 2014 г.
6. Планове за защита при бедствия на общините в област Ямбол
7. План за управление на риска от наводнения на Източнотеломорски район за басейново управление 2022 - 2027 г.
8. Статистическа информация от НСИ
9. Статистическа информация от НИМХ

10. Статистическа информация от БАН - НИГГГ - Департамент „Сеизмология и сеизмично инженерство“

11. Отговори на писма на Областния управител на област Ямбол до кметове на общини, институции и ведомства относно предоставяне на информация за разработване на ОПЗБ

12. Официални сайтове на МВР, АЯР, МЗ – нормативна база